

ÉLETTÜNK

XV. évf. 7-8. szám (15. Jahrg. Nr. 7-8)

Az európai magyar katolikusok lapja

1983 július-Augusztus

Párbeszéd egy nemzettel

(A második lengyel út)

Kétségek közt. — II. János Pál pápa második lengyelországi útját kétségekkel fogadta a világ. Nemcsak a keleti blokk államaiban és a pápa kritikusai láttak sötétet, de magában a Vatikánban és az Egyház összes keleti politika szószólói is, pesszimiztikusan ítélték meg a helyzetet. — Az idő is, amikor az Alitalia gépe megjelent Varsó repülőtere felett, szürke, borús volt. A repülőtéren több volt a rendőr, mint a pápa fogadására hivatalosan megjelent vagy kínos változással beengedett tömeg.

Mikor a pápa lengyel földre lépett és szokása szerint megcsókolta a földet, tartózkodó volt a taps, ami fogadta. Semmiféle emlékeztetett 1979-re, az akkori viharos fogadtatásra. A sajtó képviselőinek is az volt az első benyomásuk, hogy igaza volt a borúlátóknak: ez a második út, amelyet a lengyel kormány és a keleti blokk csak étappe-nak vélt a helyzet normalizálódásának útján, nem lesz már többé a lengyel Pápa mindent magával söprő diadalútja hazája földjén. — Hiszen a Pápa a négy év előtti merénylet és az azóta történt látogatások idegetörítő tapasztalatai után (Közép-amerika) már nem volt az a régi, mindenkit magával ragadó karizmatikus egyházfejedelem. — Mintha elfáradt volna.

De amikor Jablonszki államelnök üdvözlő szavaira, melyekben hangsúlyozta, hogy ez a látogatás is bizonyítéka a lengyel élet messze előrehaladott normalizálódásának, Glemp prímás pedig fölívta figyelmét a fogadás pillanatában az egész Lengyelországot betöltő harangzúgásra, így válaszolt: „Ennek a csóknak a lengyel földre különös jelentősége volt. — Olyan, mint mikor az ember az édesanyja kezét csókolja meg... egy édesanyját, aki sokat szenvedett és még mindig újra szed. Ezért joga van a megkülönböztetett szeretetre...” — akkor érezték meg az emberek azt, hogy ez a csodálatos látók lengyel Pápa, messze a múltba néz és a jövőbe céloz. — „Nemcsak szívem forró kívánsága hozott ide, hanem az a kötelesség is, hogy hazámat ebben a történelmi időpontban meglátogassam. Azt hiszem, hogy ebben az oly nehéz, de fölemelő pillanatában történelmünknek, honfitársaim között a helyem”.

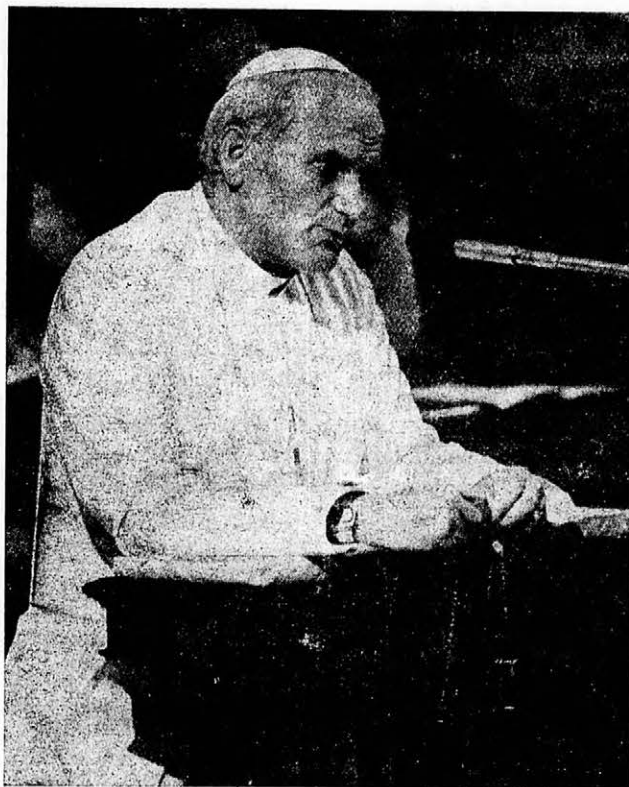
A Pápa találkozik Jaruzelszkivel. —

Másnap, június 17-én, a varsói Belvedere-palotában volt a történelmi találkozás. Azok, akik a televízióban a jelenetet átérték, sosem fogják elfelejteni: a tábornok kitüntetéses egyenruhájában, óriási fekete szemüvegével, remegő kezével és hangjával ahogy a mondanivalóját olvasta, szánalmas látvány volt a Pápa nagyon komoly, kissé szomorkás, de nagyon nyugodt alakjával szemben. A párt- és a kormányfő nagyon szívélyes hangon üdvözölte a lengyel Pápát. „Te-kintélyes haladásról” beszélt az állam-

viszonyában az Egyházzal és a társadalomhoz. Hangsúlyozta a nemzeti egységet, próbálta bizonyítani a rendkívüli állapot szükségességét: —

„A döntés drámaian nehéz, de szükséges volt. Lengyelország felelősségéről volt szó a világbékéért. A lengyel vezetők hibáit nem akarja szépíteni, de a

mok, amelyeket 1980 augusztusának kritikájában annyi fáradtsággal kidolgoztak és megegyezésben lefektettek, lépésről-lépésre megvalósulnak.” — Idézte VI. Pál pápa szavait: „Egy boldog és megelégedett Lengyelország Európa népeinek nyugalma és egysége szempontjából fontos”. — És hozzáfűzte: „VI.

„SZABAD HAZÁNKAT, Ó, ADD VISSZA NÉKÜNK”

szakadék szélére nem ők vitték az országot. Most a jövőbe kell nézni. A vezetők készek a reformokra, az ország helyzete még súlyos, de a legrosszabon túl vagyunk.”

Jablonszki államelnök, célozva a Pápa előző napi szavaira a katedrálisban: „Osszes honfitársaival”, — mondta a Pápa, „ott áll Krisztus keresztje alatt, különösen azokkal, akik fájdalmasan érzik a csalódás keserűségét, a megaláztatást, a szabadságvesztést, a nekik okozott igazságtalanságokat, szenvedést, az emberi méltóságnak a semmibebevését”, — erre Jablonszki: „Azt mondják, Lengyelország szenved. De ki gondol azokra a szörnyű szenvedésekre, a kínokra, könynyekre, amelyeket el lehetett volna kerülni?... Mi készek vagyunk föloldani a rendkívüli állapotot és megfelelő humanus rendelkezésekkel visszaállítani a normális helyzetet, mihelyt lehet. Bár csak a közeljövőben történne ez!”

Lech Walesa, akinek csak a gyóntató-atyja vehetett részt a Pápa fogadásán szülővárosában, Danzigban, ült a televíziója előtt a családjával, legszigorúbb rendőri felügyelet mellett.

II. János Pál pápa a kormányfő és az államfő szavaira most először lépett ki eddigi tartózkodásából. Azt mondta: „Nem hagyok föl a reménnyel, hogy az annyiszor meghirdetett szociális refor-

Pál nagy barátja volt Lengyelországnak, akinek hazánk sokat köszönhet abban, hogy északi és nyugati területein az egyházi helyzet normalizálódott”. — Nagyon finom utalás volt ez a pápa részéről arra, hogy mennyire fontos Lengyelország további sorsa szempontjából a keresztény humanizmus: kapcsolat az Egyházzal és a túlnyomó többségében mélyen vallásos katolikus lengyel nép vallási meggyőződésének a tiszteletbentartása.

JÚNIUS 17-E A VARSÓI STADIONBAN. A CSODÁLATOS PÁRBESZÉD MEGINDUL

A lengyel pápa honfitársait keresztény történelmi öntudatán keresztül fogta meg. Egy nemzet, amely egész Európára szóló történelmi hivatást töltött be, joggal követelhet helyet a szabad népek sorában. — Itt még nem beszélt a nagy igazságtalanságról, amely a nemzetet érte, amikor a XVIII. század derekán a három mohó szomszéd: Oroszország, Poroszország és Ausztria egyszerűen fölosztotta Lengyelországot egymásközt. A dicsőséges multat idézte először, amikor osztrákok, németek és lengyelek a törökök által szorongatott Bécset 1683-ban fölzsabadították s ezzel a török-izlám nyugat ellen irányuló rohamát megtörték. Ebben döntő része volt a lengyel király, Sobieski János csapatainak.

Szent István műre

A középkor eszmévilágát, intézményeit, egyetemes katolicitását félreértő s az Európa földjén elpusztult rokon népek sorsára nem gondoló búsmagyar álmodozók hiába gáncsolják Istvánt nemzetbarátságáért, az ősi magyar hit elhagyásáért. A 19. század forradalmi történetelméletében felnőtt gondolkodók hiába igyekeznek őt a maguk képére deformálva, minden régít leromboló, újjal és idegennel helyettesítő forradalmárnak feltüntetni. Alkotásai minden ízében konstruktív, hatalmas koncepciójú és mindenkor reális politikusnak, szívve és vére szerint egyaránt magyar s egész lelkével keresztény uralkodónak pompás alakjára vetik fényüket.

Szent István idegen eszméket és intézményeket, idegen hatalmi szervezeteket ültetett át magyar talajba, de a régiből csak azt pusztította el, ami már korhadt volt és összeomlással fenyegetett. Az életerős és fejlődésképes régi intézményeket, a magyar élet ősi formáit bölcsen megkímélte. Magyar szellemet vitt az új intézményekbe és magyarrá alakításuk útját is kijelölte...

Magyarország földjén a történelmi kor kezdete óta kelta, trák, szkíta, szarmata, germán, szláv, török népek hosszú sora talált hazára. Közülük nem egy hosszabb időre is megvetette lábát az ország egyik vagy másik részében, a húnok és avarok az egész ország területére kiterjesztették uralmukat, de e természettől egységesnek alkotott terület politikai és kulturális egységét létrehozni sem nekik, sem a világhódító latin és frank hatalmaknak nem sikerült.

Történetileg belátható időn belül a magyar volt az egyedüli nép, mely ezen a területen a politikai és kulturális egységet megteremtette s a hazátkereső népek és hódító nemzetek támadásait visszautasítva évszázadokon át fenntartani tudta. Az egész ország területére kiterjedő uralom megalapítása a honfoglalók érdeme. Ez uralom állandósítása, a politikai egység megteremtése, a nép-egyniségben rejlő államalkotó erő és politikai akarat teljes kiaknázása, az európai életre felvértezett magyar nemzetállam megalapítása Szent István műve s ez a mű a magyar faj, a magyar szellem és a magyar erő legnagyobb alkotása.

Hóman Bálint

(Mint „háborús főbűnös” 30 évvel ezelőtt, 1953-ban, halt meg a váci börtönben.)

II. János Pál idézte a lengyel király üzenetét a pápának a győzelem után: „Eljöttünk, láttunk — és Isten győzött!” (Venimus, vidimus — Deus vicit). — „A Bécs-melletti győzelem összeköt minket lengyeleket délen és nyugaton, közel és távol a szomszédainkkal, ahogy egyesített akkor a közös veszély” — mondotta a lengyel pápa.

Ha ránézünk a térképre, látjuk, kikre gondolt! Délen a szomszédok: csehek, (Folytatás a 3. oldalon)

PROF. DR. MERLE TAMÁS OP:

A celibátus ellen felhozott érvek méltatása

Nem tagadható, hogy a celibátus megtartása, mint különben a keresztény házasság tiszteltbentartása is, nehézséggel jár. De a celibátus ellen felhozott nehézségeknek még sincsen oly meggyőző erejük, hogy a latin egyháznak le kellene mondani évszázados örökségéről.

Celibátus és hierarchia

Eleve a katolikus egyház dogmatikai alapjára helyezkedünk. Elismerjük, hogy protestáns testvéreink, akik az írásban látják hitük egyedüli alapját, másképpen értelmezik az evangéliumok tanítását. Mi katolikusok azt tartjuk, hogy a Szentírás egyedüli hiteles értelmezője az egyház tanítóhivatala. Nos, mint láttuk, ez a tanítóhivatal ünneplésen leszögezte a krisztusi papság szakrális, szentségi jellegét. Ezt feltételezve, nem lehet a celibátusban pusztán hatalmi eszközt látnunk. Hogy a nőtlen pap függetlenebb és ezért könnyebben alkalmazható az egyházban a hívek szükségleteinek megfelelően, az annyira nyilvánvaló, hogy általában a másvallásúak sem tagadják. A görög katolikus püspökök, akiknek papjaik részben házasságban, részben celibátusban élnek, elismerik, hogy gyakorlatilag csak a nőtlen papok felett rendelkezhetnek szabadon. Egyenesen rossz-hiszemű az a vád, hogy II. János Pál a celibátus fenntartásával az egyház idejétmúlt feudális struktúráját kívánja visszaállítani. Először is manapság már nincsenek hatalmas püspöki birtokok. Másodsorban más a hierarchia és más a feudális társadalmi struktúra. Hogy a feudalizmus idejében a hierarchia is feudális alakot öltött, az érthető. Viszont primitív rosszindulatra vall, ha valaki manapság a celibátust a feudalizmussal hozza kapcsolatba.

Szabadság és celibátus

Az az állítás, hogy a celibátus törvénye vét az emberi szabadság ellen, önmagában hamis és téves filozófiai felfogásra is visszavezethető. Az egyház senkit sem kötelez, hogy papi pályára lépjen, tehát senkit sem kötelez a celibátusra sem. A papi élet hivatását ugyan Isten adja, de az egyház — tekintve, hogy rendezett, hierarchikusan felépített társaság — van hivatva, hogy a hivatásokat megítélje, ill. a papi élet feltételeit megszabja. Aki úgy érzi, hogy nem tudja teljesíteni e feltételeket, ne vállalja a papi életet. Manapság különben is az emberek könnyen félreismerik a szabadságot. A szabadság nem abban áll elsősorban, hogy kötetlenek vagyunk, hanem abban, hogy szabadon választhatunk, szabadon kötelezhetjük magunkat a jóra, és szabadon állhatunk a vállalt kötelezettségekhez. Az ígélet és fogadalom nem veszi el az embernek a szabadságát — misem bizonyítja jobban mint az, hogy bármikor meg is

szegheti — azonban lehetőséget ad, hogy szabadon teljesítsük, amit szabadon ígértünk. Azt mondani, hogy egy 25-26 éves fiatal ember nem vállalhatja a celibátust, mert nem tudja, mit ígér, bizony nagyon leértékeli a mai ifjúságot. Ha ez az ellenvetés helytálló lenne, akkor azt sem szabadna megengedni, hogy 25 éves fiatalok házasságot kössenek. Ez a feltételezett éretlenség szöges ellentétben van azzal a mai törekvéssel, hogy már a 18 éves fiataloknak, sőt a még fiatalabbaknak is biztosítani kell az emberi, polgári és politikai jogok teljes gyakorlását.

Celibátus és a hivatások csökkenése

Ha általában lehetséges, hogy néha a celibátus törvénye is visszatartja a fiatalokat a papi hivatás választásától, mégsem lehet azt mondani, hogy a mai hivatáscsökkenésnek a celibátus az igazi oka. A zsinat előtti időben a celibátus törvénye fennállott, mégis voltak elegendő hivatások. Nagyjában a zsinat utáni időben csökkent rohamosan a hivatások száma. Mégsem lehet ezt a zsinatnak betudni, mert a görög katolikusoknál és a protestánsoknál is csökkent a hivatások száma, pedig náluk nincsen egyetemesen kötelező celibátus-törvény. Azt viszont inkább lehet mondani, hogy részben azért kevesebb a hivatások száma, mert a szemináriumokban nem tudnak meggyőző papi életeszményt állítani a fiatalok elé. De mindenütt, ahol a szemináriumok a zsinatnak útmutatásait követve komoly papi lelkiséget sugároznak — s itt nem a Lefebvre-féle szemináriumra gondolunk — azonnal vannak hivatások is. Különböző is, ha a hivatás Isten kegyelme, fel kell tételeznünk, hogy Isten minden időben kész megfelelő hivatásokat adni. Persze, hogy tényleg meg is adja e kegyelmet, az függhet bizonyos feltételektől is — tudjuk sokszor emberek közvetítése által fakasztja a hivatás kegyelmét a lelkökben —, s ha az egyháziak részéről e téren súlyos mulasztás történik, előfordulhat, hogy miattuk csökken a hivatások száma.

Celibátus és pluralizmus

Józanul nem látható be, miért ártana a celibátus az öikuménizmus ügyének. Az egyház nem tiltja általában a házasságot, elisméri, hogy a görög egyházban a papok nősek lehetnek, sőt a házasságban Krisztustól alapított szentséget lát. S miért ne lehetnének az egyház keretén belül különböző hagyományok és jogszokások? Sokszor épp azok, akik mindenben pluralizmust követelnek, csodálatos következetlenséggel azt akarják, hogy ebben a dologban egyöntetűség legyen. A túlzó demokrácia hibája, hogy mindent lefelé akar nivellálni, sőt hogy már az értékek megállapításában is sértő „lefokozást” lát. Az egyház Krisztus Urunk nyomán az istenországa kedvéért vállalt nőtlenségben tökéletesebb állapotot lát, mint a házasságban, de ez nem jelenti, hogy a házasságot megveti. Ez az értékkülönbség különben is az állapotra és nem szükségképpen a személyekre vonatkozik. Előfordulhat, hogy egy nő férfi egyénileg sokkal tökéletesebb, mint egy pap, aki nem veszi hivatását komolyan. Ahogy vannak a házasságban élők közt olyanok, akik nem élnek

a keresztény házasság eszméjének megfelelően, úgy vannak papok is, akik nem élnek hivatásuk szerint. Világos, hogy az ilyen papok, akik vizet prédikálnak és bort isznak, az egyháznak sokszor többet ártanak, mint használnak. Az ilyen, világhoz idomuló papok aztán külsőjükben is igyekeznek a civi-

Magyarok a Szentföldön 1983 húsvétján

LÁNGOLT A LELKÜNK, amikor Üdvözítőnk szülőföldjének szent helyeit meglátogattuk. Názáretben, Mária egyszerű barlanglakásában, nekünk is szólt az Angyal üdvözlője: Örülj, ne félj! Érted, benned, a magyar népben is emberré lett és lesz az Ige, mint itt. Jel néked itt a bazilika falán Moldován István Magyarok Nagyasszonya mozaikképe. Jel, mely igazolja, hogy igaz, amit hallasz. Máriától sem követelt Isten vak hitet: Erzsébet idős korában fogant, menj győződj meg róla magad. E jel nyomán újabb jelekre akadtunk: Ain Karembeben, Erzsébet házában, magyarul olvashattuk a falról a Magnifikát-ot. Különös, hogy a világ e legszebb hálaénekét magyarul nem tudtuk elénekelni.

Betlehemben rádöbbsentünk, hogy Isten valóban gyermekké lett, a mi gyermekünk. Volt bátorsága gyermekként közeink jönni, s ma is jön és jött is a sok palesztinai gyerek formájában. Ez a betlehemi barlangi szentmise lett számunkra életünk legszebb karácsonya.

Jézus Krisztus szent hegyei közül a legismertebb a ma is ugyanazt a nevet viselő hegy, az Olajfák hegye. Itt a karmeliták kolostorának kápolnájában a Miatyánk magyar szövege a falon újabb jel, hogy Isten a magyarok Atyja, a szétszóródott nép pásztora is. Tisztelet azoknak, akik még ezt a pihenőhelyet is számontartották, ahol Jézus tanítványait imára tanította. Az Olajfák hegyének túlsó oldalán, Betániában lakott Lázár nővéreivel, Máriával és Mártával. Jézus gyakran volt e ház vendége. Itt pihente ki magát az Isten Fia. Átéltük itt, a barátság házában, Jézus barátja, Lázár iránti nagy szeretetét. Önzetlen, igazi barátok lettünk. Betfagénál együtt indultunk a virágvasárnapi menettel. Közben megálltunk ott, ahová a ferencesek a Dominus flevit = „Az Úr sírt” nevű kápolnát építették. Itt állt meg Ő is. Vele együtt mi is magunk előtt láttuk Jeruzsálemet, a világot, magunkat és sírtunk vele: „... hányszor akartam összegyűjteni gyermekeidet, mint a tyúkanyó csibéit szárnyai alá. De te nem akartad...”

Az Utolsó vacsora termében nem csak láttuk, nemcsak hallottuk, de ízleltük is, ettük és ittuk azt a puha meleg cipót, melyet a betlehemi gyermek hagyott ránk örökségül, hogy továbbra is magunkba szívassuk Isten életét, a Szentháromság erőteljes, túlszorduló szeretetét. E kenyér erejével kísértük el az olajfák hegyének kertjébe, a Getszemáni nevű majorba. Láttuk a haláltusáját vívó Krisztust ábrázoló mozaikon a magyar címet és koronát is. Nem jel-e ez is, hogy a magyar keresztút sem fog végződni örök halállal? Pénteken 3 órakor Jézussal jártuk a keresztutat. 22 magyar vitte a világ keresztjét, szótlánul és csendben, a stációknál imád-

lek anonimitásában eltűnni... Talán hasznos a mai világban, hogy a papok nem viselnek reverendát, de ahogy II. János Pál már sokszor kifejtette, káros, ha semmi megkülönböztető jelet nem viselnek. A külső jel nem lényeges ugyan, sőt szükség esetén el is hagyható, de mégis hasznos és kívánatos. A híveknek joguk van, hogy a papot az utcán is felismerhessék. S a papi ruha vagy jelvény a papot magát is arra ösztökéli, hogy hivatásának megfelelően viselkedjék. Következő cikkünkben a nőtlenség karizmájáról lesz szó.

kozva élte át a passiót. A Via Dolorosa üzleti lármájában, a minaretek hangszóróját meg sem hallva ment a kálváriára a hívő magyar. Sírjánál, a kenyértörésben, Emmauszban, az evangélikus és görög katolikus templomokban újra és újra találkoztunk a Feltámadt Krisztussal. Mi tudjuk, hogy Ő az Isten Fia. Vele voltunk a Boldogságok hegyén és a Táboron. Most még nyilvánvalóbb számunkra, hogy „nem kiesztelt mesék” alapján hiszünk. Szemlélői voltunk nagyságának. Hallottuk az égből jövő szót: „Ez az én szeretett Fiam...” Így még jobban hiszük a próféta jövendöléseket. Megértettük, hogy „az írásnak egy jövendölése sem keletkezett emberi akaratból, hanem mindig csak a Szentlélektől sugalmazva beszéltek — Isten megbízottjaiként — a szent emberek”. (II. Péter levél 1, 16—21.)

Mária elszenderülésének Bazilikájában, az altemplomban, a Sion hegyen, a magyar oltárnál — mely „Magyarország kegyes hódolata” — új jelként ragyogtak felénk az oltár feletti mozaikból a Magyarok Nagyasszonyát körülvevő magyar szentek, s velünk énekeltek a Boldogasszony anyánkkal — „Patrona Hungariae, ora pro regno mariano!”

P. Cserhádi Ferenc Kálmán OFM

Két papszentelés Nyugaton

Salat Imre, erdélyi kispapot az idén Péter-Pál-kor szentelték pappá Bécsben. Július 10-én mondta újmiséjét Alsóőrött (Burgenland).

A párizsi lelkész, dr. Hieró István jelenti örömmel: Illés Róbert, magyar kispapot, június 26-án szentelték pappá a párizsi Szent Erzsébet templomban. A szentelés után a párizsi Magyar Misszióban szeretetvendégséget (Agapé) tartottak. — A hírek szívből örülünk!

● Meszlényi Antal: ●

MAGYAR SZENTEK ÉS SZENTÉLETŰ MAGYAROK

Nélküldözhetetlen kézikönyv! Az Árpád-ház szentjei mellett először foglalkozik a nemkanonizált, de szentéletű régi magyarokkal (Bánfy Lukács esztergomi érsek, a Pálos-rendalapító Özséb, a kassai vértanú, Kelemen Didák minorita, Hám József szatmári püspök stb.); rajtuk kívül a közelmúltból 15 magyar hitvalló, illetve vértanú részletes, hiteles életrajzát tárja elénk (Prohászka Ottokár, hg. Batthyány-Strattmann László, Bogner Mária Margit, Hummel Kornél, Kaszap István, Apor Vilmos stb.). Tudományos igényű készült munka, emellett élvezetes, felémelő olvasmány. Nem hiányozhat egyetlen katolikus magyar család könyvespolcáról sem!

A gyönyörű nyomdai kiállítású, 300 oldalas könyv, kékszíni egész vászonkötésben, arany nyomással, rendkívül kedvezményes áron DM 20,- vagy \$ 10,- (+ portóköltség) befizetése ellenében kapható az Életünk kiadóhivatala címén. Rendelje meg! Korlátolt példányszám!

Mindszenty József:

HIRDETTEM AZ IGÉT

Pásztorlevelek, szentbeszédgyűjteménye (1944—1975). Válogatta és a bevezető tanulmányt írta Kózi Horváth József. — A 300 oldalas vászonkötésű könyv ára 25.— DM vagy 12.— \$.

Megrendelhető Európában: „Életünk” Redakción, Oberföhringerstr. 40, D-8000 München 81; az összes magyar lelkészeknél és Máriacellben.

BORBÁNDI GYULA:

A pápa hatalma

Nem lehetett megindultság nélkül nézni a Varsóból, Boroszlóból, Katowicéből, Krakkóból, Csensztobóvából érkezett televíziós tudósításokat és még azoknak is el kellett gondolkodniuk, akiktől távol esik a vallásos szemlélet vagy érzület. Honnan jön az az erő, amely vonzásába tud keríteni százazreket és milliókat, amely legyőz fáradságot, közönyt, nemtörődömséget, száz meg száz kilométereket tétezt meg és olykor egész napos álldogálást vállalt emberekkel csak azért, hogy néhány percre vagy akár csak egy szemvillanásnyi időre lássák Krisztus földi helytartóját, a soraiából jött római pápát? Pedig a kíváncsiság még csak nem is játszik szerepet, hiszen Karol Wojtylát elégszer láthatták ahhoz, hogy ne kínozza őket II. János Pál megpillantásának vágya.

Mi mégis a magyarázata annak, hogy a lengyel katolikusok oly imponáló eleggél és korunk minden cinizmusát, frivolitását, nyegleségét megcsúfoló lelkesedéssel fogadták földjük szülőit, Szent Péter utódát? Mi az a hatalom, amely ez alatt a lengyelországi nyolc nap alatt manifesztálódott? Mi lendítette a magába a győzelem V betűjét mutató ujjakat, mi festette az öröm, a vágyakozás, a szolidaritás és a remény jeleit az arcokra, mi fogalmazta meg az egymásután felhangzó és százazrek kórusában megszázszorozódott jelszavakat?

Mindenekelőtt a pápa lelki, szellemi hatalma, amely ugyan nem érzékeltetett hadosztályokban, de olykor jelentősebb és elhatározóbb lehet, mint a hadosztályok ereje. A pápai látogatás aligha módosítja Lengyelország mai létének alapvető feltételeit, de befolyásolhatja ezek tükröződését a mindennapok eseményeiben. A mögöttünk levő nyolc nap nemcsak a népet változtatta meg, amelyben ismét tudatára ébresztette erejének, szándékainak, keresztényi hitének, a világegyházzal való összefonódásának, de a felette uralkodókat is, akik nem kerülhetik el, hogy valamiképp ne vegyék számításba, milyen népről szerezhettek tapasztalatokat a pápai látogatás alatt.

Ez egyébként arról is tanúságot szolgáltatott, hogy mennyire fedi egymást a lengyel és a katolikus jelleg, nemcsak azért, mert a lakosságnak több mint 90 százaléka katolikus, hanem azért is, mert az egyház — papok és laikusok egyaránt — a hagyományt folytatva támogatja, serkenti, elsőrendű céljai közé sorolja a társadalmi szabadság, a nemzeti függetlenség és önállóság védelmét. Ez nemcsak a lengyel pápa, de a lengyel katolikus egyház erejének, hatalmának is kulcsa. II. János Pál idején útja szülőházában azért is emlékezetes marad, mert hangot adott a nép vágyainak, törekvéseinek, reményeinek, félreérthetlenné téve, hogy milyen úton kellene keresni a politikai kibontakozás és belső megbékülés módját.

Magyarként erről gondolkodva, felvetődhetik a kérdés, van-e a lengyelországi pápai látogatásnak magyarok által is hasznosítható tanulsága. Bizonyára van és nem is egy. Kiemelni talán azt vélném, hogy mindenképpen előnyös a Szentszékekkel és a pápával való szoros kapcsolat, de ugyanakkor a nemzeti célokkal és törekvésekkel való közvetlenebb azonosulás is, vagyis egy olyan állapot elérése, hogy bizony számíthassanak az egyházi hierarchia megértésére és támogatására azok, akik a nemzet és az ország helyzetén javítani akarnak, a szabadság körének tágításán fáradoznak.

(Folytatás az első oldalról)

szlovákok, magyarok, horvátok és osztrákok. Nyugaton a németek, a DDR éppen úgy, mint a „Bundesrepublik“.

Aki ismeri II. János Pál pápát, az tudja, hogy ezek a szavak nem olcsó patriotizmus, hanem mély történelmi igazság. Sobieski szavait „Isten győzött“, a Pápa nemcsak nemzetközi, hanem általános emberi vonalon is értette, amikor említette azt a sok levelet, amit az utolsó hónapokban internált lengyelektől kapott: alapgondolatuk szeretet és megbocsájtás Jézus Krisztus nevében. — „Aki pedig szeret és megbocsájt, az hozzájárul a Jézus Krisztusban való győzelemhez, még akkor is, ha agyontapsa a földön fekszik“ — fejezte be a pápa.

Aki ezeknél a szavaknál láthatta a televízióban száz és százazrek arcán, ifjak és öregekén, a lecsurgó könnyeket, az megérezte, hogy a pápa szavai milyen mélyen szántanak lengyel honfitársai lelkében.

Ebből a nemzeti, történelmi szemszögből nézve, szükségképpen következik a lengyel nemzet joga nemzeti szuverenitásához, de következik belőle az a jogos követelés is, hogy Lengyelország sorsa nem lehet közömbös a nyugati világ, elsősorban Európa és Amerika népei előtt.

A Pápa, mint írtuk, fáradtan, gondterhesen érkezett a varsói repülőtérre. A két nap hazai földön, honfitársai közt, elég volt ahhoz, hogy két nap múlva alig lehetett ráismerni az érkezőre. Kiegyenesedett, a régi dinamikus, magabiztos, milliós tömegek érzéseinek szuverén uralkodó pápa lett, a lengyelek karizmatikus János pápája.

JASNA GORA (RAGYOGÓ HEGY) — A NEMZETI SZENTÉLY

A Pápa még június 18-án, szombaton, Niepokalanova, Maximilian Kolbe városkáján át, a lengyel nemzeti szentélybe, Csensztobóvába repült.

A lengyeleknek ehhez a szentélyéhez nemzetközi viszonylatban talán csak az arabok Mekkája és a zsidók Sion Hegye Jeruzsálemben, hasonlíthatók. Ebben a szentélyben, amelyet 1380 körül Nagy Lajos magyar király alapított és gondozására az ősi Márianosztrai magyar Pálos-kolostorból 16 szerzetest küldött, dobogott egész Lengyelország szíve, a fény és a gyász évszázadaiban egyformán. Amikor a lengyel pápa 1979-ben először látogatta meg hazáját, Jasna Gora-ban azt mondta: „Itt mindig szabadok voltunk!“ — Nem véletlen, mert ez a szentély délen, a mai Lengyelország közepén fekszik és mindig a nemzeti élet és kultúra központjában állt Krakkóval, a régi fővárossal együtt. — Amikor a XVIII. században Lengyelországot az oroszok, poroszok és osztrákok maguk közt fölosztották, ez az ősi rész Galícia és Lodomeria néven a szomszédos osztrák-magyar monarchiához került. Itt a politikai elnyomás a legkisebb volt és mintegy az osztrák-magyar monarchia védelme alatt itt talált menedéket a lengyel nemzeti érzés, népi önállóság és kultúra.

Félreértés ne essék, a magyar katolikus egyház vezetői eddig sem törődtek mérőben csak a hitélet fejlesztésével, de sok hívőt megnyugtatna és a bizalmat is növelné, ha az egész társadalommal szembeni felelősség érzékelhetőbb elmélyülését látná. A pápa és a lengyel főpapok példáját követve.

Párbeszéd egy nemzettel

Este — találkozás az ifjúsággal. — A várkölöstor alatt elterjedő óriási mezőn milliós tömeg hőmpölygött; mind fiatalok, mert itt akart találkozni először hazája ifjúságával a lengyel pápa. Amikor az esti szürkületben fölragyogott a fény-szórók erdeje és a nemzeti szentély, Jasna Gora, ősi magas tornya és a kolostor-vár titokzatos fényben ragyogott, megkezdődött az ifjúság miséje. Ezer és ezer zászló, mind piros-fehér, és száz és száz transzparens, köztük ilyen fölírás: „Danzig szolidáris a Pápával!“ — „Győzni fogunk!“ — „A lengyel nemzet szolidaritása!“ És ha a Pápa csak a szót: „Szolidaritás“, említette a beszédében, szinte megremegett a föld a fülsiketítő óváció- és tapsorkán alatt. És amikor, a lengyel nemzeti érzésre apellálva mondotta: „Talán sokszor irigyeljük mi a franciákat, németeket vagy az amerikaiakat, mert az ő nevük nincs összekötve olyan rettenetes nagy árral, mint amit mi fizetünk szabadságunkért a történelemnek. Ők olyan könnyen szabadok lehettek — míg a mi lengyel szabadságunk oly sokba került!... De lengyel fiatalok! Éppen ez a nagy ára teszi nekünk olyan értékessé.“

És amikor érces hangon a Fekete Madonna előtt maga a Pápa intonálta az ősi éneket: „Mária Lengyelország Királynéja“ és lent a völgyben milliós hang átvette az éneket, egy egész kéz-erdő emelkedett ki a tömegeből, középső- és mutatóujjával formálva a V-betűt (Victoria=győzelem), akkor a milliós fiatal lengyel szív a sokmillió többivel, akik szét-szórta a lengyel tájakon csak képernyőn láthatták a jelenetet, csodálatos egységbe olvadt össze az ő nemzeti idoljukkal, a lengyel pápával.

A Pápát láthatóan magával ragadta a kép és a mindent egybeolvasztó hazaszeretet árama, amikor azt mondta a hullámzó tömeg felé: „Felelősnek érzem magam azért a közös nagy örökségért, amit úgy hívnak, hogy Lengyelország...“ És azt is odakiáltotta: „Ő nem is kíván egyáltalán olyan Lengyelországot, amely semmibe kerül nekik.“ A beszéde további folyamán hangja szelíd és símogató volt, mint egy jószágos atyáé: „Azt is meg szeretném mondani nektek, hogy ismerem a szenvedéseket, nehéz ifjúságokat. Ismerem az igazságtalanságot és megaláztatást, ami nap-nap után ér titeket... Ha most nem is lehetek minden nap köztetek, mint annyi sok éven át, nagy honvágyat hordok a szívemben utánatok... Rettenetes nagy honvágyat utánatok!“ Amikor ezt mondotta, könnyek csillogtak nemcsak a lengyel lányok, hanem a kemény fiúk szemében is.

Másnap — szemben az egész néppel.

II. János Pál pápa második lengyel „zarándokútja a nemzeti szentélyhez“ a csensztobóvai Fekete Madonna 600 éves jubileumának szült, ami tavalyról a lengyel helyzet miatt ezévre toldott. Ez a zarándokút negyedik napja. A Jasna Gora-i nemzeti szentélyben a Pápa teljesen kilép kezdeti tartózkodásából. Átvette valami titokzatos együttérzéssel a lengyel nép szíve dobbanásának minden rezdülését, és azonosult vele. Csodálatos volt ez a párbeszéd, dialógus egy egész nemzettel, egy 40 milliós néppel. És az a legcsodálatosabb, hogy végig ura tudott maradni nemcsak saját érzéseinek, de kezében tudta tartani és vezetni a milliós feléje áramló érzéshullámaid is. Igazi „Pater Patriae“, a Haza Atyja, aki nemcsak jószágos, de végte-

lenül bölcs is. Hiszen csak egy szikra kellett volna ahhoz, hogy az itt összegyűlt nemzeti indulatok hullámai fékevesztett áradattá váljanak beláthatatlan következményekkel... — De a Pápa szavai mindig lecsillapították a tömeget. Egy szavával, vagy sokszor csak egy intésével, csendet teremtett, kérve, hogy ne szakítsák meg, ne veszélyeztessék szavalókórusokkal és ovációkkal a közös ügyet, a Haza ügyét, éreztetve azt is, hogy nem csak politikumról van szó, hanem sokkal nagyobbról, egy nép, egy nemzet hitéről a jog és a szabadság végső győzelmében. Mert hiszen mint „Isten gyermekei mi nem lehetünk rab-szolgák; a mi istengyermekségünk magában hordozza a szabadság örökségét is“. Inti, tanítja az ő népét: „Legyetek éberek, szeressétek egymást, ápolva az egész magán- és közélet terén az emberi szolidaritást. A Jasna Gora-i édesanya előtt szeretnék köszönetet mondani azért az összetartásért, amit az én népem, közte nagyon sok fiatal még, az elmúlt hónapokban tanúsított. Azért a megható közösségtudatért, amellyel az internáltakat, a foglyokat, a munkahelyről elbocsátottakat és azok családjait körülvtették. Ti ezt jobban tudjátok, mint én“.

Újra és újra ismétli Sobieski János szavait: „Isten győzött“, és mindjárt összeköti a 600 éves jubileummal: „A király ezen szavai bele vannak vésvé Jasna Gora 600 éves jubileumának az állagába. A hit és a remény szavai a végső győzelemről egy nemes, áldozatos és a nehéz kereszt elviselése által megszentelt életre utalnak, amely csak vereségeken és sorscsapásokon keresztül vezet el a végső győzelemhez, az egyes ember életében éppen úgy, mint az egész nemzet életében.“

A lengyel pápa, újra és újra, nemcsak az ő népéhez apellált, hanem a világ népeihez is, elsősorban a Nyugathoz, hogy „Lengyelországot mai helyzetében nem hagyhatják cserben. Lengyelország, mint szövetséges, azokat a kötelezettségeket, amelyeket az 1939–1945-ös évek rettenetes tapasztalatai ellenére magára vállalt, végig és valóban mérték fölött teljesítette. Most, 1983-ban, a világ nemzetei, különösen Európa és Amerika népei, nem nézhetik ezt közömbösen“.

Hogy mondhatta ezt egy római pápa, aki mindenkié? — adódik önként a kérdés, és hozzá egy keleti-blokkhoz tartozó államban, a Szovjetunió szörnyű árnyékában? — Egy más nemzetből való pápa ezt biztosan nem tehette volna meg. Ahhoz, hogy a világ ezt helyénvalónak érezze, egy lengyel pápa kellett. Maga II. János pápa mondta mikor első lengyelországi útja után megkérdezték a sajtó képviselői, mivel magyarázza, hogy egy kommunista állam egy ilyen látogatásba beleegyezett? „Éppen ehhez kellett egy lengyel pápa!“

Borús és borongós idő volt a „Ragyogó Hegy“ fölött a pápa miséje alatt... Néha-néha szemerkélni kezdett az eső; ilyenkor ezrével nyíltak ki az esernyők. De a Szent Hegy oldalába emelt hatalmas pódiumra épített oltáron nyugodtan égtek a gyertyák... A mélyből újra és újra fölhangzott milliók ajkán a lengyel nemzeti imádság:

„Isten, ki Lengyelhont sok század óta, övezted fényvel és dicső karoddal... Szent oltárodnál térdre hullva kérünk, szabad hazánkat, ó add vissza nekünk!“

— Az sem zavarta meg ezt a csodálatos képet, hogy amikor a mise végén (Folytatás a 4. oldalon)

Párbeszéd egy nemzettel

(Folytatás a 3. oldalról)

a tömegben fehér transzparensok jelentek meg „Solidarnosc”- felírással, a lengyel televízió hirtelen megszakította az adást.

Mindenki érezte, nemcsak a lengyelek, hanem a sok idegen pap és nyugati sajtótudósító is azt, hogy ha egyáltalán lehetséges valamiféle megoldás a lengyel kérdésben, annak a kulcsa egyedül ennek a pápának van a kezébe letéve.

II. János Pál Krakkóban, az ősi lengyel fővárosban, volt érseki székhelyén.

— Csensztochovából, Posent és Breslout is meglátogatva, érkezett június 21-én este Krakkóba. A két előző városnak az adott különös jelentőséget, hogy a 2. világháború előtt német terület volt. Breslau, lengyelül Wrocław, a lengyel Népköztársaságnak, Posennel és Danziggal együtt, egyik legfontosabb és legnyugtalanabb városa. A Posen-i lázadások 1956-ban előszelei voltak a magyar forradalomnak. Danzigból, a Lenin-hajóművekből indult el a lengyel szabad szakszervezetek mozgalma (Walesa) ... Breslau pedig a jelenlegi lengyel földalatti mozgalomnak egyik központja.

Hétfőn, június 20-án, a Pápa a falu népével találkozott Posenben. Környéke a mai Lengyelország mezőgazdaságilag legfontosabb területe. Köztudomású, hogy milyen kétségbeesett helyzetben van a lengyel mezőgazdaság és élelmszerellátás. Ennek az az oka, hogy a kommunista rezsim egyoldalúan kedvezve a városok ipari munkásságának, kibírhatatlan terménybeszolgáltatásokkal és adókkal sújtotta a mezőgazdaságot. Megfelelő állatállomány és főleg gépi erő hiányában, nem bírják fokozni a termelést. — De a Pápa nagyon a lelkekre kötötte jogaik hangoztatása mellett kötelességeiket is. A lengyel nép történelme legnehezebb élelmezési helyzetében jogosan elvárja a föld népétől, tegyenek meg mindent, ami erejükben áll, hogy megszűnjön lengyel földön az éhezés.

Breslauban, német Szilézia volt fővárosában, azt várták, hogy a Pápa lengyel hazafias tónust üt meg. Az ellenkezője történt. — Éppen úgy, mint előző nap Posenben, a lengyel lakosságot (a német lakosság többsége a háború végén elköltözött) arra intette, hogy ők is Európához, a nyugati kereszténységhez tartoznak, ősi hagyományaikkal együtt. Breslauban különös hangsúllyal szólította fel honfitársait a németekkel való kibékülésre. Emlékeztette őket Szilézia nagy védasszonyára, Szent Hedvigre, akét mindkét nép, lengyelek és németek, egyformán tisztelnek. — Szent Hedvignek magyarországi Szent Erzsébet volt a nagynénje.

Krakkóban a Pápa otthoni földön mozgott. Az északi Kárpátok lábánál, közel Krakkóhoz, fekszik szülővároskaja, Vadovice. — Krakkóban tanult, 1958-ban ott lett segédpüspök, 1964-ben érsek, később bíboros.

Amikor a volt krakkói érsek hófehér pápai ruhájában székvárosába bevonult, a fogadás fölülmúlt mindent, ami eddig történt. Már amikor a szürke esthomályban közeledett, bánya- és iparvidékeken keresztül, az emberek leírhatatlan lelkesedéssel kísérték. Lengyel zászlók, a házakon virággal és égő lámpákkal koszorúzott pápaképek és az emberek ezrei szegélyezték az útját. A kattowici bányászok éppen hazatérőben a sötét aknákból, égő lámpásaikkal integettek feléje. Az óváros, a történelmi központ, olyan volt, mint egy rajzó méhkas. A templomok, terek tele emberekkel, akik ott éjeleztek, vagy éppen már az éjfé-

utáni órában végeláthatatlan sorokban vonultak ki a városból az óriási mezőségekre, ahol délelőtt 10-kor kezdődik a mise. — A holdvilágos nyári éjszakában útszéli szobrok, kápolnák árnyékában, férfiak, asszonyok, fiatalok és idősek, egész családok imbolygó gyertyalángnál rózsafüzért imádkoztak. — Drámai volt ebben a történelmi miliőben egy egész nemzetnek ez a zarándoklása.

Szerdán, a koranyári hajnalban, végeláthatatlan a tömeg, amely a két lengyel szerzetes boldoggáavatására gyülekezik. Kilenc óra felé már két millióról beszéltek. — Az egyik szerzetes lengyel kármelita, P. Kalinowszki Rátáel. a másik ferences testvér, Chmielowszki Albert. Mindkettő, ahogy II. János Pál pápa őket jellemezte, „nemzeti szimbóluma lett a halálon is győzedelmeskedő haza- és emberszeretetnek”.

A Pápa találkozása óta a lengyel ifjúsággal Csensztochovában, amely után éjjeli tüntetésekre került sor, különösen vigyázott arra, hogy beszédében az Evangélium talaján maradjon, nehogy tápot adjon, főleg nyugati sajtóorgánumok közléseinek, amelyek túlságosan politikai jelleget adtak megnyilatkozása.nak. — Tekintettel a jelen súlyos helyzetre, fennállott a veszély, hogy a Pápa kijelentéseit napipolitikai szinten értelmezik, vagy félreértik, nemcsak a nemzetközi sajtó, de maga a tömeg is.

Ezeket szükséges volt előrebozsítani, mielőtt a tárgyra térnénk. — Mindkét szerzetes késői hivatás. Mindkettő előtte résztvett az oroszok által megszállt országrészen az 1863-as lengyel fölkelésben, a cári hatalommal szemben. A fölkelés leverése után Kalinowszkit halálra ítélték, de befolyásos rokonok könyörgésére a halálos ítéletet 24 évi szibériai kényszermunkára változtatták, ahonnét 10 év múlva szabadult ki. Társa, Chmielowszki, súlyosan megsebesült. Később mindketten szerzetbe léptek. — Kalinowszki hosszú utat tesz meg addig. Igazi istenkereső lélek, aki csak hosszú útvesszőkön keresztül jutott el a szerzetes hivatásig, a Kármeligi Grácban novicius, Győrben, a szép barokk kármelita kolostorban tanult három évig teológiát.

A Pápa két millió ember előtt méltatta a két szerzetes életét. „Példájukra mindnyájan a rossz fölötti győzelemre vagyunk hivatva. A nemzet is, mint Istenakarta emberi közösség, hivatva van a rossz fölötti győzelemre, minden emberi gyöngeség, nehéz helyzet, sőt hatalmi önkény túlkapásai ellenére is. Fölszólltak benneteket, ezeket a gyöngeségeket, bűnöket és bűnös szokásokat nevükön nevezzétek, ellenük szüntelenül küzdjétek és ne engedjétek, hogy az erkölcs-telenség és közömbösség hullámai elnyeljenek”.

A mise végén a Pápa másodsor is odafordult a kíséretében lévő Meissner Joachim berlini bíboroshoz, kérve őt, vigye magával Berlinbe és egész Németországba a két nép keresztény egysége kifejezését.

Nova Huta — találkozás a bányászokkal és kohászokkal. — Krakkó előterében fekszik ez a munkásváros, amelyet a kommunisták mintavárossá, „munkásparadicsommá” építettek ki. (Hasonlóan a mi Sztalinvárosunkhoz.) A rendszer nem adott ebben a 280,000-es városban az Istennek helyet. Mire az akkori Wojtyła érsek a munkások követelésére 1967-ben „illegálisan” fölépítette Nova Huta első barakktemplomát, amit „bárkák”-nak neveztek el és a munkások éj-

jel-nappal őrizték. A fabarakk helyén hatalmas templom épült és meg három további templom: az utolsó koztuk Maximilian Kolbe-ről van elnevezve, amelyt II. János Pál pápa szerdán, június 22-én, szentelt fel. A szentelesen egymillió munkás vett részt. Es most itt, ez előtt a templom előtt, játszott le olyan esemény, amelyre senki se volt elkészülve, legkevesbé az egész negyedek lezáró tobbezer főnyi rendőrkeszültség. — A templom előtti óriási teren a tomegeből két hatalmas menetoszlop fejlődött föl és elindult egészen az óriási oltar-emelvényig, a tengernyi tomeg pedig áthatolhatatlan korlatot kepezett es zárt be a két menetoszlop mögött. S amikor a Pápa délután öt órakor ezen a nevezetes szerdán megjelent, a tömegeből egész erdeje bomlott ki a fehér-piros zászlóknak. Rajtuk a „Solidarnosc”-felírás. Olyan volt ez, mint egy hatalmas zászlószentelési ünnepély. A milícia pedig a tömegetől elválasztva, tehetetlen szemlélője maradt a jelenetnek. —

Jaruzelszki másodsor a lengyel pápánál. — A Nova Huta-i szerdai lenyűgöző jelenet után, csütörtökre mint bomba csapott le a hír, hogy Jaruzelszki tábornok Varsóból váratlanul Krakkóba repült, hogy másodsor találkozzék II. János Pállal. A találkozás az ősi királyi várban, a Wawelben történt, és kb. két óráig tartott. Hivatalos jelentés szerint, egyházi kezdeményezésre jött létre. A találkozásról, amely négy szemközt folyt le „a hivatalos kommuniké így szolt: „A találkozás annak a reménynek a kifejezése, hogy a pápai látogatás békés és kedvező szociális fejlődést eredményez Lengyelországban és az európai béke megerősödéséhez hozzájárul”.

A több mint 900 nyugatról berepült újságíró törhette a fejét azon, hogy ez a jelentés mit jelent? — Eldönti a jövő!

Találkozás Walesa-val. — Általában jó jelnek veszik azt, hogy a lengyel pápa keresztülvítte a kormány leghatározottabb ellenkezésével szemben, hogy mégis találkozik a szabad munkás-szakszervezetek vezetőjével, Lech Walesa-val. Megbízható külföldi híradások szerint, ez a találkozás a Magas Tátrában, Zakopane-ban történt. Walesa feleségével és a hétből néhány nagyobb gyermekével jött Danzigból a találkozáásra. A találkozásról semmi sem szívárgott ki. Az a föltevés, hogy Walesa és a kormány között új dialógus kezdődhetik, kétségesnek tűnik. Az is különös, hogy ez a terület a találkozás délelőttjén „heves viharok miatt”, a látogatók elől el volt zárva, — pedig Dél-Lengyelországban három napja ragyogó napsütés volt!

Marad a nagy kérdés: Mi lesz most Lengyelországban a látogatás után? II. János Pál pápa Nova Hután, röviden az út befejezése előtt, beszédében azt mondta: „**A mai nap nem a befejezés, hanem a kezdet napja.**” — Egy biztos! Valami mozgásba jött, még pedig:

1.) A lengyel pápának sikerült mély csüggedéséből kiemelni az ő népét. És nemcsak a tízmillió lengyelben, akikkel ezen a csodálatos történelmi héten közvetlenül találkozott, de az egész lengyel népben fölélesztette a reményt a végső szerencsés kifejtetben.

2.) A lengyel pápa üdvös lázba hozta a népét, de megmentette a két végletől, a lázadástól éppen úgy, mint a reménytelen beletörődésből.

3.) A látogatás bebizonyította azt, hogy az egész nemzet a pápa mögött áll; a katonai uralomnak nincs híve, csak zsoldosai vannak.

A Magyar Pax Romana tisztújítása

A Katolikus Magyar Egyetemi Mozgalom (KMEM) ez év április 4—10-ig az ausztriai Kismartonban (Eisenstadt) tartotta 25. kongresszusát. A tavalyi: „Ember és hazája”-témakört folytatta az idei: „Ember és szabadsága” alap-gondolat.

A kongresszussal kapcsolatban a közgyűlés új tisztkart választott. — El-nöknek Beliczey Egon jogászt (Waalre Hollandia), főtitkárnak Czupy József mérnököt (München-Hofolding) választották.

Az „Életünk” kérdést intézett az új főtitkárhoz, Czupy Józsefhez, a KMEM új célkitűzéseit illetően:

„Meggyőződéseim, hogy nekünk, magyar katolikus értelmiségieknek, szükségünk van egy mozgalomra, amely nyílt szellemű, politikailag kötetlen, de amelyet feltétlenül a keresztény tudat jellemez. Igényünk van a találkozássra, értékes előadások meghallgatására, véleménynyilvánításra és mások meghallgatására, véleményünk és gondolkodásunk érlelésére, keresztény hitünk erősítésére. Ez a mozgalom azonban fórum is, ahol szót kapnak az aggodások és fájdalmak is magyar fajtánk és nemzetünkkel kapcsolatban.

Mozgalmunk találkozóin hosszú évek alatt sokan vettek részt. Nagy ismeretségi és baráti kör alakult ki főleg Európában. Kongresszusainkon az évek folyamán számos szaktekintély, neves publicista és művész tartott előadást. Ismernek és értékelnek bennünket. Ebben rejlenek lehetőségeink a jövőre nézve is. Feladatunk, hogy az ifjúság számára is érdekes és időszerű kérdéseket vessünk fel, és megfelelő szakelőadót keressünk.

Végül arra törekszünk, hogy helyi csoportjaink a magyar lelkesek és egyházközségek támogatásával újra fellendüljenek, ahol pedig nincsenek, újak alakuljanak.

Az idén több hétvégi találkozót tervezünk, július közepén Münchenben a második generációs és az újmenekült fiatalok megszólítására és bevonására, az ősz folyamán még Innsbruckban, Hollandiában és Lyonban”.

Eddig az új főtitkár. — A magyar külföldi katolikusok egyetemessége felelős minden katolikus és nemzeti szervezetenkért és kezdeményezésért. Ezek között is különös hangsúllyal az idegenben szétszórt ifjúságunknak tartozunk, kezdve az óvodától, az elemi és középiskolán át egészen az egyetemekig. A mi egyetemes hozzáállásunktól függ, hogy a hazán kívül élő magyarságnak lesz-e öntudatos új katolikus és magyar vezetőrétege. (—)

NYELVÚJÍTÁSI HÓNAPNEVEK

Az első mesterségesen gyártott magyaros hónapnevezéseket Barczafalvy Szabó Dávid közölte 1787-ben.

Íme a bájos nevek:

Zúzoros, Enyheges, Olvános, Nyílonos, Zöldönös, Termenes, Kalászonos, Hevenes, Gyümölcsönös, Mustonos, Gémbes, Fagylós.

4.) Úgy Nyugatot mint Keletet ez a látogatás meggyőzte arról, hogy Lengyelországban békés, emberhez méltó megoldás a lengyel nép és a lengyel pápa nélkül nem lehetséges. És arról is, hogy ettől a megoldástól függ nemcsak Lengyelország, hanem talán egész Európa jövője is.

H. F.

Szentkorona- emlékmű avatás Mattseeban

A Magyar Vitézi Rend kezdeményezésére 1981 november 25-én megalakult Münchenben a Szentkorona-Emlékbizottság, azzal a céllal, hogy Mattsee-ban, Salzburg közelében, ahol a Szentkorona 1945 április 24-től július 26-ig el volt ásva, méltó emlékművet állítson. Megbízta dr. Harangozó Ferencet, hogy megfelelő tervet készítsen és azt egy bizottságnak jóváhagyásra előterjessze. A bizottság tagjai az előterjesztett három tervből kiválasztották a legmegfelelőbbet: ez egy stáció, amelynek legfontosabb része a piszkei márványból kifaragott Szentkorona-relief, a táblával, amely megjelöli a helyet s az elásás körülményeit. Ez a márványrelief egy kis útszéli stációszerű építménybe kerül. A márványfaragásokat Konrád Ferenc, máriacelli kőfaragómester készíti. Ugyanaz, aki a Mindszenty-sírt és a Mindszenty-stációt faragta. A stációt egy mattseei építőmester készíti el. A költség kb. DM 30,000 tesz ki.

A Szentkorona-emlékmű szeptemberre elkészül. Fölvatása szeptember 15-én, csütörtöki napon lesz Mattsee-ban. Az eredeti dátum, a szeptember 12-e, a Pápa ausztriai látogatása miatt megváltozott. Így lehetővé válik, hogy a látogatás után Mattseeban minél többen találkozzunk és megemlékezzünk, a Szentkorona mellett, Szent Istvánról, Szent Imréről és Szent Gellért püspök szenttéavatása 900 éves jubileumáról.

Másnap, szeptember 16-án, pénteken, a Vitézi Rend és az MHBK tagjai, akik Európából és a tengerentúlról a bécsúj-helyi Ludovikás találkozóra mennek, ünnepi szentmisén vesznek részt Máriacellben és megkoszorúzzák Mindszenty primásunk sírját.

A többi Mattseeban megjelent magyarok, vagy a volt ludovikásokhoz csatlakoznak, vagy pedig a rákövetkező, szeptember 17–18-i (szombat és vasárnap) ausztriai magyarok máriacelli zárandoklatához.

A máriacelli zárandoklattal kapcsolatban helyezzük vissza eredeti helyére a Szent Katalin kápolnába azt a Szent Erzsébet képet, amelyet 1857-ben a Scitovszky János esztergomi érsek által vezetett nagy magyar zárandoklat helyezett el a Bach-korszak súlyos éveiben és amit az idén restauráltunk.

Mindkét hely, Mattsee és Máriacell, könnyen elérhető autón a Salzburg-Bécsi autótúrról; az előbbi Salzburgtól, utóbbi pedig Ybbs vagy Sankt Pölten felől. Bécsből naponként autóbusz indul Máriacellbe; Salzburgból pedig 2-óránként Mattseeba.

Pontos programot Mattseera és Máriacellre vonatkozólag szeptemberi számunkban közlünk.

Dr. Harangozó Ferenc

Az előkészítő Bizottság nevében

A Szentkorona - emlékműre nyugtázásunk óta („Életünk” 1983 jan.) DM 8,857,88, a következő befizetések folytak be 1983 júliusig:	DM
v. Balogh Ádám	140,—
Detre Gyula, Torontó	476,80
Török Béla, Passaic	100,—
Sike András, Párizs	50,—
Dr. Irányi László, USA	236,32
Dr. Literáti Gyula, München	200,—
Magyar Misszió, Hamburg	50,—
S. A., Limburg	100,—
Dr. Tremplfi István, Amberg	100,—
Dr. Nyáry Péter, Lehr	100,—
X. Y., München	500,—
S. A., München	100,—
MEB, München	1,000,—
Összesen:	3,153,12
+	8,857,88
Összesen:	12,011,—

Mivel eddig az előrelátható költségeknek fele sem jött össze, kérjük a Magyar

SZAMOSI JÓZSEF:

Csensztochova és a magyarok*

Nagy Kázmér lengyel király halála után korábbi egyezség értelmében, Nagy Lajost Krakóban királlyá koronázták. Fején nehéz volt a lengyel korona, idegenül érezte magát a lengyelek között, nyelvüket sem bírta; okosságából meg tapintatból is „lengyel” anyjára bízta a kormányzást. Erzsébet teljhatalmú uralma alatt, sajnos, kiéleződtek a belpolitikai viszályok, a „lengyel” királyné tünnetően magyar udvart, szokásokat tartott s a lengyelek jogos gyűlölettel viseltettek az „idegen” uralommal szemben. 1376-ban véres összetűzés keletkezett s ha igaz, 160 magyart öltek meg Krakóban. Nagy Lajosnak személyesen kellett beavatkozni, később anyját haza is rendelte.

Sokat és szívesen emlegetjük a magyar-lengyel történelmi barátságot, amely István király óta a századok folyamán csak szorosabbá vált. A két nemzetet uralkodóházain keresztül rokoni és politikai kapcsolatok, hasonló küldetésstudat („Nyugat védőbástyája”), hasonló történelmi sors kötik össze; már az Árpádjak lengyel földön találnak menedéket: Rákóczi lengyel földön, Brezán várából adja ki „édes hazánk és nemzetünk érdekében” első nyilvános kiáltványát (1703 máj. 13) és onnan küldi haza a „Cum Deo pro patria et libertate” felirású piros selyemzást. Később is a „testvéri” együvértartozásnak mennyi megható, napjainkig tartó megnyilatkozása, — hiszen ismerjük őket! — És groteszk finctora a sorsnak, hogy a 900 éves barátságára éppen Nagy Lajos lengyel királysága veti talán a legsötétebb árnyékot. De két név mégis szívárványként ragyog fel a viharfelhők mögül, két fényes név: Hedvig és Csensztochova.

HEDVIG, AZ ANGYALARCÚ KIRÁLYNŐ

Hedviget, Nagy Lajos legkisebb leányát már a bölcsőben eljegyezték III. (Habsburg) Lipót osztrák herceg ugyan-csak gyermekkorú Vilmos fiával s négy év múlva az ünnepélyes eljegyzésre is sor került. A politikai gyermek házasságok ritka kivételként Hedvig és Vilmos megszerették egymást. De a történelem Hedviget más sorsra jelölte ki. 1384-ben a 11 éves Hedviget lengyel királlyá koronázták, és nemsokára új kérése jelentkezik a litván Jagello személyében. Vilmos közben Krakóba indul menyasszonyához, hogy az esküvőt előkészítse — állítólag titokban még találkoztak egy kolostorban, de menekülnie kell. 1386-ban a 13 éves Hedvig szíve akarata ellenére feleségül megy a nála 23 évvel idősebb pogány Jagellóhoz, akit — ahogy mondták — „elbájt az angyalarcú királynő”. Hedvig elnyert kezéért Jagello és vele az egész litván nép felvette a kereszténységet és Lengyelország unióban egyesült veszedelmes szomszéd-

* Részlet egy nagyobb tanulmányból.

Szentkorona összes barátait, európai és tengerentúli egyesületeinket, különösen a Vitézi Rend és a Bajtársi Szövetségeket, továbbá a magyar lelkészeket és egyházközségeket, járuljanak hozzá a terv sikeréhez! Nem a mi számunkra készül ez az emlékmű, hanem az utánunk jövők épülésére.

Hozzájárulásokat kérjük készpénzben, Euro-csekkben, vagy postacsekkkontónkra: 606 50-803, Kath. Ungarnseelsorge, Sonderkonto, München, „Szentkorona”-jelzéssel.

jával, a litván nagyfejedelemmel. A magyar királynéból, aki a lengyelek és litvánok kettős koronáját viselte, a lengyelek szeretett Jadwigája lett és bár csak 26 évet élt, „koporsójánál a lengyelek úgy érezték, hogy minden idők legnagyobb királynéját veszítették el” (Meszlényi). Úgy tudom, a kanonizáció máig sem történt meg, de a lengyelek nemzeti szentként tisztelik Jadwigát.

MAGYAR PÁLOSOK CSENZSZTOCHOVÁBAN

A másik név Csensztochova (lengyelül: Czestochowa). Ismerősen bukkan fel

A csensztochovai „Fekete Madonna”

emlékezetünkben, talán a zseniális Fráter György révén, aki a csensztochovai pálos kolostor perjele is volt. Az utóbbi években meg jóformán az egész világ megtanulta Csensztochova nevét, a televíziókon keresztül milliók ámultak a százezreket megmozgató csensztochovai zárandoklatok látán. Megírták a jelenlegi pápáról is, hogy mint Krakó érseke, fiatalemberek csoportjaival minden évben legalább egyszer elkerépezte Krakóból Csensztochovába (140 km!) a „Fekete Madonnához”. Ebben az évben (1982) meg az eddigieknél is többet hallhattunk, olvashattunk Csensztochováról, minthogy a Fekete Madonna éppen 600 évvel ezelőtt, a hagyományosan tartott napon, 1382 aug. 26-án került a Jasna Góra-i kolostorba (Jasna Góra = A világosság hegye).

Furcsa módon alig esik szó arról, hogy a csensztochovai kolostor és templom „fundálása” Nagy Lajos királyunk nevéhez fűződik. A király halálos ágyáról tett szinte utolsó intézkedésével indíttatja útra Márianosztráról azt a 16 magyar pálos barátot, akik a Jasna Góra-i kolostor első lakói. Egyes feltevések szerint (Genthon István) ők vitték magukkal Csensztochovába a Fekete Madonnát. Újabb lengyel vélemény szerint a képet Oppelni (Opulai) László vitette oda, és nem 1382-ben, hanem két évvel később. A kegyes hagyomány meg úgy tartja: a képet Lukács evangélista festette názáreti tartózkodása alatt; nem tudni mikor és hogyan került Konstantinápolyba és onnan Csensztochovába. A kolostort számtalanszor kirabolták, a buszták le is rombolták, de a kép mindig megmenekült. Egyszer a tűzből mentették ki, valószínűleg ezért festették át az eredeti képet már a 15. században, sőt olyan elmélet is van, amely szerint a képet ki is cserélték. Hazai tudósok újabbán a kép Anjou-eredetét latolgatják, amelynek bizonyítéka lenne a Madonna köpenyének és fejkendőjének heraldikus stílizált-liliomokkal való díszítése. Arról is tudunk, hogy egy hasonló típusú Madonna-kép Erzsébet ki-

rályné (Lajos anyja) adománya révén az óbudai klarisszák birtokában volt.

Csensztochovával a mostani jubileum kapcsán itt-ott a magyar sajtó is foglalkozott. Olvastam róla szép és okos cikkeket, de olvastam fölöttebb furcsa beszámolókat is. Egy riportra gondolok, amely „Tünődés a csodatevés felett” címmel jelent meg egyik nagy napilapban (Népszava, 1982 aug. 13). Hogy tudatlanság vagy az igazság „elkenése”, netán félrevezető szándék vezette-e riporterünk golyóstollát? — nehéz lenne eldönteni. Arra gyanakszom: ez is, az is. Mindjárt a riport elején ez olvasható: „Czestochowa Lourdes mellett a másik nagy gyógyító kegyhely”, — ami így félrevezető megállapítás és nem is jellemző. Mert Csensztochova elsősorban és mindenek felett — lehetetlen hogy ne tudná! — a lengyelek nemzeti szentélye, a Fekete Madonna „Lengyelország királynője”, akibe túl az évenkénti szokásos búcsújárás, nagy történelmi megpróbáltatások, vészek idején — s az utóbbi években mind gyakrabban! — száz és százazrek zarándokolnak, ha úgy érzik; más mint a Madonna égi oltalma már nem segíthet rajtuk.

MIT LÁTOTT A RIPORTER CSENZSZTOCHOVÁBAN?

Azt gondolná az ember, ha egy magyar Csensztochovába vetődik, akár turista, akár riporter, hívő vagy ateista, — de magyar, — az elsőben is titkolt büszkeséggel gondol arra: ez is itt Nagy Lajos alapítása, a kolostort magyar pálosok lakták; merő kíváncsiságból is azt keresi, vajon a bazilika kapujánál ott van-e még Szent István, Szent Imre és Szent László életnagyságú szobra, ahogy régi feljegyzésekben olvasható; megvan-e a kóruson, a szentek között, Lajos királyunk képe, amelynek latin felirata: „Beatus Ludovicus rex Hungariae et Poloniae” arról is tanuskodik, hogy Lajos a „boldogok” közt tisztelték... De nem! Keleti honfitársunkat mindez nem érdekli, ilyesméről egy sort sem ír, ő, a szemtanú csak azt látja, hogy „a szegények, az elesettek, a nyomorékok (...) tömegei özönlének ide nap mint nap”; a Fekete Madonna kápolnájába úgy lép be „hökkentő módon, mintha egy Breughel-képbe lépett volna”, — majd folytatva: „az oltár előtt fiatal, torznövésű fiú térdepel két apáca között. Süppedtájú, szárazarcú öregasszonyok csoportosulnak és sápadt anyák, elkínzott arcú gyerekekkel a karjukon”. Mintha nem látta volna maga is, ha másutt nem, a tv-ben a százezres tömegek — nem tolókcocsis bénák meg nyomorékok (azok is!), de főleg fiatalok vonulását Csensztochovába katolikus hitük megvallása, meg — a vak is látja — az elnyomás elleni politikai demonstrációképpen. Ezért el tudom képzelni, hogy riporter-hazánkfiát tényleg — ahogy írja: „homályos szorongás” kerítette hatalmába Csensztochovában. Tavaly, emlékszik vissza, Glomp érsek beiktató miséjén is olyasféle „borzongást” érzett, mint Ázsiában egy lámakolostorban, ahol „a helyiséget démonok töltötték be, rémületes poszák (...) a maszkok kajánul és mereven kacintottak az emberre, mint az elmebeteg (...) Tudom, ez itt egészen más dolog, de mégis...!” — nem folytatom. Ez Csensztochova Magyarországból nézve. Hogy mások, tudósok, történészek másként vélekednek? — De az olvasótömegek asztalára naponta ilyen füzetek kerülnek.

A Kastl-i Magyar Gimnázium 25 éves

A Kastl-i egykori bencés kolostor, majd jezsuita iskolavár, 1958-ban nyitotta ki kapuit az 56-os forradalom után Nyugatra menekült magyar ifjúság előtt. — Szinte romokból emelkedett újra fel.

Mi ez a 25 év egy ezeréves vár életében? — De egy menekült magyar iskola életében nagyon sok. Generációk váltódtak azóta, diákokban, de főleg tanároknakban. — Ez a váltás meg is rázta alapjaiban a váriskolát, éppen az utolsó évek alatt. Hogy nem szűnt meg, két tényezőnek köszönheti: a kevés megmaradt iskolabarát és hű tanár, valamint az öntudatos szülők föltétlen ragaszkodása a magyar iskolához és a német állam és egyház bölcs politikai előrelátása és áldozatkészsége.

Ennek megfelelő volt a meghívott német vendégek részvétele a jubileumon: Georg v. Habsburg főherceg, Rasso von Bayern herceg feleségével, Dr. Alfons Goppel ny. miniszterelnök a feleségével, Bundestagsabgeordneter Hermann Feller, Ministerialdirigent Günther Fuchs Bonnból, Ministerialrat a. D. Dr. Horst Geisler, Ministerialrat Nikolaus Spreng; Prof. Dr. Lujo Tomic-Sorinj volt osztrák külügyminiszter; Dr. Peter C. Müller követ, Landrat Hans Wagner, Amberg; Regierungsdirektor Dr. Richard Rummel; Landtagsabgeordneter Maria Gaiss-Wittmann; Regierungsrat Köstlbacher; Oberregierungsrat Dr. Joachim Maurer és Markt-Gemeinde Kastl polgármestere: Franz X. Mosner.

Dr. Franz Josef Strauss, bajor miniszterelnök jókívánságait a gimnázium vezetőségéhez írt levelében fejezte ki.

Egyházi részről az Eichstätt-i püspök, Alois Brems, kedves levélben emlékezett meg a jubileumról; bérmautja miatt nem jelenhetett meg személyesen. Képviselte Domkapitular Alois Brandl és az egyházmegye kar-tászigazgatója, iskolánk régi barátja, Msgr. Jakob Weidendorfer. Jelenlétükkel megtiszteltek: Msgr. Raimund Amann, a német püspöki konferencia titkára; Paul Tillmann preláthus; Kastl esperesplébánosa Ludwig Kraus. — P. Werenfried van Straaten, aki gyengélkedik, P. Szőke János az európai magyar papi szenátus elnöke képviselte.

Az evangélikus egyház részéről ott volt Oberkirchenrat Dr. Hermann Karg és Gémes István, a németországi magyar evangélikus lelkes.

Nagyon örültünk annak, hogy eljött a jubileumra Prof. Schmidt Erwin kedves családjával, nemcsak mint a Kastl-i iskola értségi elnöke, de úgy is, mint régi értségi biztos a „voltak” képviselőként; továbbá Max Josef Edspergernek, a volt iskolaigazgatónak és a Kollegstufe vezető tanárának és kedves feleségének.

Az Iskolabizottság élén, szinte meghatódva, ott láttuk Dr. h. c. Johannes Maurert, az iskola egyik megalapítóját és

SCHEYERNI ÜNNEPSÉG 1983 AUGUSZTUS 21-ÉN

A München-i egyházközség autóbussz-kirándulást rendez a Münchentől 60 km-re fekvő Scheyernbe, ahol Szent István és Gizella hercegnő esküvőjüket tartották.

Itt ünnepeljük idén Szent István, Szent Imre és Szent Gellért püspök szenttéavatásának 900. évfordulóját a 11 órakor kezdődő szentmisével.

Jelentkezni lehet az autóbusszra a müncheni missziónál. Egyénileg érkező vendégeket is szívesen várunk.

Magyar Kat. Misszió München
Oberföhringer Str. 40, Tel.: 0 89 / 98 26 37

azóta leghűségesebb barátját, aki ma már egyedül képviseli a „régieket”; Prof. Madl Ferencsel, az Iskola Pedagógiai Bizottságának az elnökével.

HÁLAADÁS A VÁRTEPLOMBAN

A Te Deum-ot Valentiny Géza preláthus intónálta, majd megkezdődött az istentisztelet.

Német nyelven Valentiny Géza tolmácsolta a magyar nép köszönetét és háláját mindazoknak, akik ezt a jubileumot lehetőségessé tették. — Magyar nyelven Gémes István evangélikus lelkes beszélt az ifjúsághoz, a szülőkhöz és a tanárokhöz a „jól megépitett házról”, szimbolizálva a 25 éves Kastl-i Magyar Gimnáziumot.

A Gimnázium vegyes kórusa Zsongor Kálmán zene- és énektanár vezetésével Halmos László Szt. Norbert miséjét énekelte. A vegyeskórus meglepett finom, az iskolai vegyeskórusoknál ritkán hallott, énekkultúrájával; különösen a leányok remekeltek.

Mise után kezdődött a gimnázium belső udvarában, szemben a román bazilika tornyával és hármassal épített pódiumon, az ünnepi műsor. Kodály „Szabadság”-dala után Valentiny Géza, a Magyar Iskolabizottság elnöke, röviden üdvözölte a vendégeket. — Kedves magyar-német-angol-kórusbetétek után, Dr. h. c. Alfons Goppel, volt bajor miniszterelnök, mondotta az ünnepi beszédet. Meglepett a volt miniszterelnök frissessége, szép, klésszikus beszédstílusa és dinamikája. Beszédében örömet fejezte ki, hogy a magyar menekültek egyetlen szabad gimnáziuma helyéül ezt a szép, történelmi színteret, a Kastl-i várat választották. Ez hozzájárult ahhoz, hogy ez az iskola nemcsak általános tudást közvetített, hanem, hogy belülről a lelket és kedélyt alakította és a tanulók szívét is gazdagította. Egyszóval: nevelést adott, még pedig az európai keresztény humanizmus mellett, megőrizte és ápotta az oly gazdag magyar kultúrértékeket is. Ismételtlen meggyőződött arról, hogy az iskolának ez az iránya helyes volt egy szabadabb, jobb és boldogabb jövő felé. Vára lett ez az iskola egy magyarnyelvű, magyarszellemű, de amellet európai keresztény ötvözetű iskolának. Az evilági bölcsesség mellett, figyelmeztette az iskola tanárait és a tanulókat az igazi, emberi bölcsesség alapjára: „initium sapientiae timor Domini” — Minden bölcsesség kezdete az Úr félelme! A végén örömet fejezte ki azért, hogy a német nép, tovább támogatja az iskolát minden vonatkozásban.

Az ünnepi beszéd után két diák gyönyörűen adta elő magyarul és művészi német fordításban Ady Endre „Föld, földobott kő” című költeményét, példázva az örök magyar sorsot. — A föld-földobott kő, bármerre esik és bármilyen magasra jut, visszaesik az édes anyaföldre.

Az ünnepélyt Ministerialdirigent Günther Fuchs zárta be, megemlékezve Ádám Györgyre, az iskola megalapítójára és köszönetet mondva az iskola tanárainak és nevelőinek áldozatos munkájukért, a diákok felé fordulva latinul fejezte be: „Vivat, crescat, floreat!” — Éljen, növekedjen és virágozzék!

A végén említjük — és nem utolsó sorban — a gyönyörű új épületszárny megáldását és a kulcsok átadását. Az előbit Valentiny preláthus végezte, a kulcsokat pedig dr. Major Márk iskolaigazgatónak Landbauamtsdirektor Richard Bamler (Amberg) nyújtotta át.

Hírek - események

AZ '56-OS SÍROK NE MARADJANAK JELTELENEK

Nagy Imre és társai kivégzésének ez-évi 25. évfordulójával kapcsolatban mozgalom indult meg a szabad világban, hogy az '56-os sírok Magyarországon ne maradjanak jeltelemek. Ebből az alkalomból Ronald Reagan amerikai elnök a mozgalomhoz levéllel fordult, ebből idézzük az alábbiakat:

„1983 jún. 16: huszonöt éves évfordulója a magyar miniszterelnök, Nagy Imre, Maléter Pál tábornok, Gimes Miklós és annyi más magyar tragikus kivégzésének, akik az 1956-os magyar forradalomban hazájuk szabadságáért harcoltak. A hősiesség, az emberi nagyság és önfeláldozás, amit a szabadság kivívásáért tanúsítottak, megerősíti a hitünket abban, hogy az emberi szellem győz a totalitarizmus fölött. Mivel minden amerikai, aki szereti a szabadságot, osztja ebből az alkalomból a közös fájdalmat, mi mindnyájan lelkesedünk azért, hogy széles e világon megvalósuljon az a szabadság, amelyért a magyarok 1956-ban olyan bátran küzdöttek.

Tehát a leghatározottabban támogatom azt a törekvést, hogy a forradalom nemes férfiai és asszonyai sírjait fölku-tassák és biztosítsák földi maradványaik méltó eltemetését . . .”

Befejezésül az elnök részvétét küldi a hősi halottak és kivégzettek családtagjainak.

KÁBITÓSZER ÉS ALKOHOL

A kábítószer terjedésének elképesztő méreteiről olvastunk cikket az Újvidéken megjelenő Magyar Szó-ban. A cikk szerint Újvidék környékén 80 tonna (!) nyers marihuánát foglaltak le és semmisítettek meg. Elszaporodtak az indiai kender és mák kábítószer feldolgozására szolgáló zug-laboratóriumok. Egyedül Újvidéken tavaly 11 halálos áldozata volt a kábítószer-szedésnek. Egyik általános iskolában egy vizsgálat során 14—15 éves tanulók között 6 kábítószer-élvezőt fedeztek fel, közülük hárman már a heroint fogyasztották.

Ugyancsak vészesen terjed az alkoholizmus, amely már szinte népbetegséggé vált. Szakemberek szerint az iszákosság a főoka, hogy pl. Vajdaságban (a leginkább magyarlakta Bácka-Bánát) ezer házasságból 203 válással végződik. Az is elgondolkodtató, hogy „Szabadka az öngyilkosságok számát illetően — egyelőre még nem hivatalosan — a városok közül a világranglista csúcsára került” — írja az újvidéki Magyar Szó.

CEAUSESCU A ROMÁNIAI MAGYARSÁG HELYZETÉRŐL

Az egyik legnagyobb svéd napilap, az Aftonbladet, nemrégiben egy Ceausescuval készült interjú közölt, amely a Bukarestben megjelenő „Előre” c. lapban magyarul is olvasható (1983 jún. 29). Ebből való az alábbi részlet:

AFTONBLADET: Egyes nyugati lapokban különböző álláspontokat tükröző cikkek jelennek meg Románia politikájáról az együttélő nemzetiségekkel, főként a magyarokkal szemben. Megkérdeznénk, elnök úr, mondja el, milyen magatartást tanúsít Románia a romántól eltérő nemzetiségű állampolgárokkal szemben:

CEAUSESCU: Meg szeretném emléteni, hogy a nemzeti és társadalmi felszabadító forradalom valóra váltásával és a szocialista építésre való rátéréssel egyidőben Romániában megoldó-

dott a nemzeti kérdés, nemzetiségi különbség nélkül az összes honpolgárok különbség nélkül az összes honpolgárok teljes jogegyenlősége elvének szellemében (. . .) Bárki ellátogat Romániába — és sokan vannak ilyenek — megállapíthatja, hogy a szocialista Románia a nemzeti politikában is büszke lehet megvalósításaira, az ország minden honpolgára közötti igazi egyenlőségére. Ezért is jegyeztem meg több ízben is, hogy szeretnénk, ha más országokban is úgy oldódott volna meg a nemzeti kérdés, ahogy Romániában nyert megoldást.

Hát ilyen tájékoztatást kap az „elnök úrtól” a nyugati olvasó a megnyomorított erdélyi magyar kisebbség helyzetéről. S megírja-e valaki ugyanott, hogy mindez arcpirító hazugság . . . ?!

A KÍNAI NÉPKÖZTÁRSASÁG ÉS TAIVÁN

Mindkettőt kínai emberek lakják, akik köztudomáslag finom, kedves emberek, és mégis egy világ választja el őket. Vöröskína bizalmatlan, zárt világ, az osztályharc jegyében áll. — Táiván szabad, nyílt világ. A különbséget leírta egy ausztráliai diáklány vakációs utazása végén. — Vöröskínában állandóan kísért valaki, csak oda mehetett és azt nézhetett meg, amit a kísérek megengedtek. Az emberek nem mertek beszélni vele, ha tudtak is angolul. Minél mélyebben járt Vöröskína területén, annál különösebben viselkedtek az emberek. Megbámulták őt, mint valami furcsa állatot, de mikor közeledni próbált, félve visszahúzódtak.

Ő azt hitte, hogy minden kínai ilyen; csak amikor a szabad Kína — Formóza — területére érkezett, akkor látta, hogy ez egészen más. Ez az a szabad világ, amit az ún. kelet-európai Népköztársaságok mind annyira nélkülöznek.

Olvasói levél

Májusi számunkban hoztunk hírt a magyarországi hivatalosan megengedett abortuszok évi számáról, amely nagyobb, mint a hatszor népesebb Nyugatnémetországban. Arról is, hogy a kanadai Egyesült Magyar Alap (United Hungarian Fund) egymillió levélzáró bélyeget bocsátott ki a magyar családokhoz és fiatalokhoz, ebben a sorsdöntő kérdésben.

Arról, hogy milyen eredménnyel járt ez az akció, kaptuk a következő írást (részlet):

„. . . az USA-ban nyilván tartott magyar róm. kat. papoknak felajánlottuk, hogy ingyen küldünk nekik záróbélyegeket azzal, hogy hazautazó híveiknek kezükbe adhassák és azok otthon továbbadják ismerőseiknek. 186 címre írtunk, ebből 4-re jött válasz . . . Egy orvos írja: „Én a saját betegségeim könnyűszerrel rábeszélem és visznek fejüként a három fajtából vagy ezer bélyeget”. — Érdekes volt a magyar vámos dicsérete, amikor a határon a hazautazó a csomagvizsgálatnál azt mondta a vámosnak: „Nézzé meg a bélyegeket; én katonatiszt voltam, nem akárok bajba kerülni . . .” — mire a vámos: „Na végre valaki nem pornográf képeket hoz! — Így terjed a bélyeg . . . Már Záhonytól a Balatonig itt-ott megjelent.

BOGYAY TAMÁS:

A szentkorona, mint a magyar történelem szereplője

Cikkünk írója: *Bogyay Tamás* történész. Nagykanizsán a piaristáknál érettségizett. Mint Eötvös-kollégista végezte tanulmányait Budapesten a Pázmány Péter Tudományegyetemen és művészettörténetből doktorált. Mű-chenben él. Több jelentős történelmi- és műtörténeti könyve jelent meg, ezenkívül számtalan tanulmánya magyar, német, francia és amerikai folyóiratokban Szerkeszti a gráci Styria Verlag „Ungarns Geschichtsschreiber” c. sorozatát, társkiadója a nagymultú „Ungarn Jahrbuch” évkönyvnek. Az „Életünk”-ben is több cikke látott már napvilágot. A magyar szentkorona-kutatás egyik elismert nemzetközi tekintélye.

I. rész

A nemzetközi kutatásban is közismert tény, hogy a magyar király koronája különleges helyet foglal el az európai uralkodói jelvények között. Elsősorban közjogi jelentősége miatt. Az írott források a 12. század második fele óta tanuskodnak arról, hogy Magyarország uralkodóját csak egy bizonyos koronával lehetett érvényesen királlyá avatni és a 13. század végétől nincs kétség, hogy ez a korona azonos volt a ma is meglévő szentkoronával. Ilyen közjogi jelentősége Európában még csak a német-római birodalom császári koronájának volt.

Nem kevésbé különleges szerepet kapott a szentkorona, mint történelmi forrás is. Az uralkodói reprezentáció eszközeinek, pecséteknek, pénzeknek, címereknek, de elsősorban a koronázási jelvényeknek történelmi forrásként való felhasználása elég új dolog, voltaképp csak a két világháború között fejlődött külön tudományággá. A szentkorona azonban, amelyről 1613-ban jelent meg az első könyv, már 1739-ben mint történelmi érv szerepelt. Az iglói születésű Schwarz Gottfried, aki 1735-től Németországban élt és odakint luteránus szuperintendens és professzor lett, ekkor jelentette meg Halleban értekezését, amelyben azt bizonyította, hogy a magyarok a kereszténységet nem Rómától, hanem a 10. században Bizánctól kapták. Bizonyítékul felhozta a görög források mellett a szentkoronát, amelyet szerinte a feliratok tanúsága szerint Baborban született Konstantin császár ajánlódott Gézának, Szent István apjának. Schwarz Gottfried tudta, hogy állításával darázsfaszekbe nyúl és ezért művének Magyarországra küldött példányaira álnevet nyomtatott: Gabriel de juxta Hornad. Valóban ezzel indult el a szentkorona eredetéről a nagy vita, amelyben a protestánsok Róma ellenessége a felvilágosodás szellemével párosulva támadta a korona szentistváni hagyományát.

A vita részleteit ismertetni nincs időnk, tehát térjünk rá a szentkorona történelmi szerepére. Hartvik püspök a 12. század elején írta meg Szent István harmadik életrajzát, amelyben részletes, de anakronisztikus részletektől nem mentes beszámolót találunk arról, hogyan kapott István II. Szilveszter pápától koronát, áldást és apostoli keresztet.

A 12. század második felében Konstantinápolyban tudtak már egy magyar koronáról, amely az ország fölötti uralmat jelentette. Ankhialoszi Mihály, a későbbi pátriárka, egy Mánuel jelenlétében elmondott és a császárt dicsőítő beszédében, amelyet húszegynéhány éve fedeztek fel, ismerteti a valószínűleg 1165-ben kötött bizánci-magyar béke feltételeit. Állításainak hitelessége elég gyenge lábon áll, de reális alap nélkül

nem mondhatta volna a következőket: „Sorolják be a fennhatóságod alá tartozók közé Magyarország koronaőrző templomát és a körülötte lévő fővárost, hogy a magyar uralkodók királyi koronája a te hatalmadban legyen”. A főváros, „metropolisz” alatt nyilván Székesfehérvárt kell érteni, ahol a Boldogasszony templom prépostja és örkanonokja gondjaira voltak bízva a koronázási jelvények. Mindkettő fontos szerepet játszhatott a trónváltások idején. A királyok vigyáztak is arra, hogy csak hű emberük nyerje el a fehérvári prépostságot, ami gyakran együtt járt a kancellári tisztséggel. 1202-ben az a Péter lett a fehérvári prépost, aki 1204-ben a győri püspökséget kapta és 1205-ben, Imre halála után, segítette özvegyét, Konstanciát, hogy már apja életében megkoronázták kisfiával, III. Lászlóval és a koronával együtt András elől Bécsbe meneküljön. A gyermek király ott hirtelen meghalt és holttestével együtt a koronát is visszahozták Székesfehérvárra. Hogy mit jelentett ez a korona és mennyire vágyott rá András herceg, III. Ince pápa leveles könyvében rajzzal is illusztrálták. Mikor Imre halála után öccse bejelentette a Szentszéknek, hogy mint a gyermek gondviselője átvette az ország kormányzását, a pápa beíratta a levelet a regisztrumába. Az írnok pedig odarajzolt a lap szélére egy koronát, alája írva „regnum Ungariae”, melléje egy fiatalember fejét, aki sóvár szemmel tekint a koronára. A rajz ugyan sematikus, de a korona formája jellegzetes abroncs, amelyet fent félkörös pánt zár le és lent három láncocska lóg le róla. Fent azonban nem kereszt, hanem virágféle látható. Világosan felismerhető a típus, amelyet a 12. században a bizánci Komnenosz dinasztia uralkodói és az őket utánzó Hohenstauf császárok is viseltek és amelynek egyetlen ma is meglévő képviselője épp a magyar szentkorona.

1215-ben III. Ince a kalocsai érsek kérésére egyházi liturgikus olvasmányként engedélyezte a Hartvik püspök írta Szt. István legendát, kivéve az egész mű egyházpoltitikai célját eláruló passzust, amely szerint a pápa Istvánra bízta volna az egyházaknak és népeiknek „mindkét törvény alapján”, azaz egyházi és világi jogon való igazgatását. Ez a mondat hiányzik is több kéziratból. A fehérvári Boldogasszony templomban őrzött korona pápai és szentistváni eredete azonban mintegy hivatalos egyházi elismerést nyert.

IV. Béla alatt, 1256-ban bukkan föl először a királyi korona „szent” jelzője. De akkoriban terjed el a szó átvitt értelmében való használata is, akárcsak a Bibliában. A magyar királyi korona elnevezés is elválik a konkrét tárgytól, jelentheti már a király személyétől függetlenül a méltóságot és a hatalmat. Ezzel előkészíti az uralkodó személyétől független, ún. „transzperszonális” államfogalom kialakulását.

Aligha véletlen, hogy épp III. András okleveleiben tűnik fel először a „Szent István koronája” kifejezés. Az Árpád-ház utolsó férfinakjának törvényességét, azaz születési jogát a magyar trónra, a leányági trónkövetelők és az Anjouk trónigényét támogató pápa nem ismerték el. III. András ezért hangsúlyozta, hogy Szent István koronájával avatták királlyá és külön megjutalmazta Tiva-

dar mester székesfehérvári prépostot, aki Kun László halála után megakadályozta, hogy ellenségei kezükbe kerítsék azt és ezzel megakadályozzák az ő szabályszerű királlyá avatását.

Az Árpád-ház férfiágának kihalta, „az utolsó aranyágacska letörte” után ennek a szentistváninak tartott koronának a birtoka már elengedhetetlen feltétele volt a Magyarországi fölötti uralomnak. Ezzel koronázták meg a cseh Vencelt, aki lemondva a trónról a bajor Wittelsbach Ottónak adta át. Ez az ellenséges osztrák területen át álruhában, titkon jött Magyarországra és a koronát egy a nyeregkápára kötött borosedénybe rejtve hozta magával. Az edény útközben egyszer el is veszett, de a forgalmas úton senki sem vette fel és így újra megtalálták. A Képes Krónika írója a következőket fűzte elbeszéléshöz: „Csodálatos eset, el nem hallgatandó csoda! Mít értsek ugyanis a korona elvesztésén hacsak nem azt, hogy a herceg nem viselhette élete fogytáig a koronát, hanem elveszítette fejéről is a koronát, meg a becsületet is? Mít jelent, hogy senki sem találta meg, hanem csak azok, akik vitték? Csak azt, hogy Pannónia nem veszítheti el a gyáladta koronáját.”

Ottó ezután úgy vigyázott a koronára, hogy magával vitte akkor is, amikor leánynezőbe ment Apor László erdélyi vajdához. A vajda azonban börtönbe vetette őt és elvette tőle az országot jelentő ékszeret. Ottó király kiszabadulva nem is tarthatta magát és hazament Bajorországba. Utána végül is az egész ország elismerte a pápától támogatott Anjou Károlyt. Előzőleg már kétszer megkoronázták, de csak pótkoronákkal. Gentile bíboros, a pápa legátusa, most tilalom alá vetette a László vajda kezében lévő szentkoronát és új koronát szentelt. Arra hivatkozott, hogy Szent István koronáját is annak idején a pápa szentelte föl és ez adta meg neki hatóerejét. 1309-ben az esztergomi érsek Fehérvárról ezzel az új koronával avatta királlyá Anjou Károlyt, aki azonban egy oklevelében maga állapította meg, hogy a magyarok ezt a koronázást sem ismerték el érvényesnek. Gentile bíboros végül is egyházi átokkal kényszerítette a vajdát a szentkorona kiadására, amelylyel Anjou Károlyt 1310-ben immár negyedszer koronázták meg Magyarország királyává.

Az erőskező és jóformán abszolút hatalommal kormányzó Anjou királyok levonták a tanulságot a zűrzavaros múltból. Jobbnak látták a koronázási ékszeret nem a székesfehérvári kanonokra bízni, hanem saját várukba, Visegrádon őriztetni.

Az államügyeket írásba foglaló kancellárok és általában a jogtudó értelmiség nyelvében ezalatt a korona átvitt és elvont értelme éppúgy tovább fejlődött, mint másutt Európában. Most már nemcsak a királyi méltóság jelképe, hanem mintegy a király személye fölé emelkedve kezdte kifejezni azt a fogalmat is, amelyet a 18. század vége óta államnak nevezünk. Az 1381-es torinói béke értelmében Velencének évi adót kellett fizetnie a magyar királynak és „a királyságot képviselő koronának”.

A szónak ez a jelképes, az uralkodó személyétől és a tárgytól elvonatkoztatott értelme Nagy Lajos halála után, a királyi hatalom szinte végzetes meggyen-

A magyar valóság egy darabja

Előttünk egy magyar könyv, *Hajnal László Gábor* 1982-ben megjelent könyve: *Csak a reggelek borzalmak*. (A könyvet az „Életünk” áprilisi számában ismertettük „A magyar valóság egy darabja” címmel).

A szerző az előszóban írja: „Gyötrő fájdalmak antológiája ez a könyv; olyan jelenségek elemzését gyűjtöttem csokorba, amelyek a mai magyar valóság egy darabját mutatják be. Fél évtized munkáiból válogattam össze az írásokat... még otthon vettem papírra, hiszen a hazai cenzúra jól tudja... hogy segélykiáltás.”

Mi a könyvből itt csak egy-két pillanatfelvételt közölhetünk arról, hogy a magyar fiatalságnál mennyire elterjedt az alkoholizmus, nyomában a szex, a blázirtság, magzatelhajtás, válás és öngyilkosság... Arról, hogy a milliomos amerikai lány lelki és testi megtiprását magyar milióban és viszonylatban sok-sokezer magyar leány szenved el munkahelyen, otthon egy züllött család kereteiben, szórakozóhelyeken, stb.

Egy divatárúbolt alkalmazottja írja: „Megdumáljuk a magánéletünket, néha elfogadjuk a vásárolni jövő „hapsik” meghívását. Így kerültem olyan buliba, ahol mindenki mindenkivel. Annyira makszos lettem a rengeteg piától, hogy ellenkezés nélkül csináltam, amit mondtak nekem. Nem először feküdtem le sráccal, de ezen a hepajon éreztem: részegen mennyire más, jobb... Engem eddig sem a szeretkezés dobott fel, hanem az előzmények: alkohol, zene, — a többi smafu”.

Megint egy fiatal leány írja: „... a nyáron Balatonra a barátnőimmel mentem és ott belekerültünk egy galériába, ahol az összes sráccal — héttel — kapcsolatunk volt. Napközben — éjszaka... Ittük a sört üvegszám... inkább ezt, mint a szüleim zsortölődését. Frászt! Nincs abban semmi rossz, ha engedünk a csábításnak. Különben is, amikor túl vagyunk az elsőn, már olyan mindegy, hogy öt vagy ezer, mert nincs a testünkben számológép... Igaz, amikor valamikor komolyabbnak látszó fiúval járok, azt mondom neki, ő a harmadik az életemben. El is hiszi mindegyik”.

Egy munkálány: „Most leszek tizennyolc éves. Két évig gimnáziumba is jártam, de onnét kirúgtak. Eddig 42 srácom volt... Az alkohol még a szexnél is jobb, mert a mámort én adagolom... — A középiskolások, egyetemisták, ennél is vadabban élnek, csak jobban adminisztrálják tetteiket”. — „Lesz-e gyümölcs a fán, amelynek nincs virága?”

Kedvezményes áron kapható!

AZ IRODALOM VILÁGA

A könyv az irodalomelmélet alapkérdéseit tárgyalja, bő szemelvényeket nyújtva a világirodalom remekíróinak műveiből. Pl. csak a költői műfajokat ismertető fejezeteket 100-nál jóval több gyönyörű vers illusztrálja.

Tanároknak, felsős diákoknak és az irodalom iránt érdeklődőknek melegen ajánljuk.

A több mint 300 oldalas szerkiállítású, egészvászonkötésű könyv ára csak 15.— DM, tengerentúlra 10.— \$ + postaköltség.

Rendelje meg az „Életünk” címen!

MATTSEE 1983 SZEPTEMBER 15

TALÁLKOZUNK!

(Folytatás a 8. oldalon)

Merre hajlik a gyertya lángja?

A magyar televízió dokumentum-sorozatóban ezzel a címmel forgatott otthon filmet. Ez a filmsorozat, mint a szerkesztőség maga írja, a külföldön élő magyarok életét és az óhazához való kapcsolatát tárja az otthoniak elé. — Mivel „a papok az utóbbi években csaknem valamennyien egyre jobban és mind őszintébben közelednek a mai Magyarországhoz, arra vállalkozunk, hogy filmünkben Európában és a tengerentúlon bemutassunk olyan néhány katolikus papot, aki ma is kiemelkedő szerepet játszik az idegenben élő magyarok közt”.

Erre természetesen nagyon érdekelte az otthoni és az idekinti magyarokat, milyen eredménnyel végződött ez a kísérlet? — Természetesen nevek nélkül, mert ebben az esetben kétszeresen áll a latin mondás: „Nomina sunt odiosa” (Nevet ne említsünk).

A szomszédos Ausztrián kezdtek. Csak ketten nyilatkoztak a forgatócsoportnak. A másodikhoz is, aki nyilatkozott, az a megjegyzésük, hogy „enyhén szólva, barátságatlan” volt. A kérdések ennek megfelelően így kezdődtek: „Nem gondolja...” aztán „Tudom, hogy békíthetetlen a mai Magyarországgal szemben. „...nem zavarja, hogy ellentmond a Vatikán álláspontjának?” Egy harmadikról pedig, aki nem állt kötélnek, ez a bántó megjegyzés: „addig ügyeskedett... amíg elkezdte a velünk való találkozást”.

Németországban egy magyar szerzetes pap nyilatkozott. — Föl is tűnt a forgatócsoportnak, hogy Münchenben valamiért „nem álltak szóba a hivatalos Magyarországi televíziójával...”

Annál többen nyilatkoztak Romában, de ott is a Via Giulián, a pápai magyar intézetben: a rektort is beszámítva — öten. Persze, ezek is az AEH jóvoltából továbbtanulók.

Fölpanaszolják, hogy a római Szent István Háznál nem fényképezhetek... De a Szent Péter-templom alatt a Magyarok Nagyasszonya-kápolnában „zavartalanul” forgathattak.

Egy Rómában megkérdezett szerzetes pap, célozva a dokumentum-film címére: „Merre hajlik a gyertya lángja?” — Babits „Jobb és bal”-című versével felelt: „Mi se jobbra, se balra nem akarunk menni. A láng természete, hogy fölfelé törjön...”

Még kevesebb volt az eredmény az Egyesült Államokban. A forgatóknak bevallott saját érzésük az, hogy „itt nem lelkesednek értünk, hazai televíziósokért”. New York-ban egy olyan plébánián érdeklődtek, amely csak volt valamikor magyar plébánia. Az ottani jó lelkész, aki tud magyarul is, szinte könyörületből pasztorálja a magyarokat.

A második plébános, aki egy északi városban egy valamikor híres magyar plébániát vett át és lelkesedve referált arról a televíziósoknak, hogy nagy örömmel jár Magyarországra, nem is tudja, hányszor volt ott. Fölsorolta, hogy Lékai primáson kívül ki mindenképp járt nála, kénytelen volt azt is be-

vallani, hogy magyarnevű ember sok van, de nagyon sokan már nem tudnak beszélni magyarul. — (A megboldogult Mindszenty bíboros is járt itt. Ez volt az egyetlen hely, ahol nem tudott a híveknek magyarul misézni és a gyerekekhez magyarul szólani, mert egyszerűen nem tudtak arra a magyar kérdésre sem felelni: „Hogy hívnak?”).

A két plébánián kívül a televízió két pátert nevez meg, akik főiskolákon tanítanak, sajnos, nem magyarokat.

Kanadában Torontót látogatták meg, az ottani jezsuita noviciátust és a plébániát. Itt tartózkodva nyilatkoztak. Arra a kérdésre, van-e hivatalos kapcsolatuk a magyar egyházi körökkel, — „Nem”-mel feleltek. A plébános arra a kérdésre, milyen nevezetes vendég járt itt? — azt válaszolta: „Mindszenty primás úr. 73-ban eljött ide is elbeszélgetni a mi magyarjainkkal.” — De ez a forgató urakat nem érdekelte.

★

Ez a hazai „forgató”-könyve a filmnek nagyon sovány. — Mert messze túlnyomó többség azok a papok, akik nem nyilatkoztak, de az idekinti magyar nép lelkipásztori gondjának a súlyát viselik. Nem azért nem nyilatkoztak, mert elfelejtették volna Magyarországot. — Ellenkezőleg! Azért nem nyilatkoztak, mert a mai Magyarország hivatalosan kiküldött képviselőinek szívéük szerint nem is nyilatkozhattak!

H. F.

A Szentkorona mint a magyar történelem szereplője

(Folytatás a 7. oldalról)

gülsével hirtelen nagyon is reális politikai szerepet kapott. 1401-ben az országnagyok fogságba vetették Zsigmond királyt és az országtanács vette át a kormányzást, mint írták „a szentkorona felhatalmazásából”. A tanács külön pecsétet is vésetett „Magyarország szentkoronájának pecsétje” körirattal, Kánizsai János esztergomi érsek és kancellár pedig a „szentkorona kancellárja”-nak nevezte magát. A pecséten azonban különösképpen nem egy korona volt látható, hanem — voltaképp elég logikusan — az ország címere, a kettős kereszt. Zsigmond király félév múlva újra átvette a hatalmat, de a korona most már a király személyétől függetlenül az államhatalom alanya és jelképe lett. Nemcsak a kancellárok írásaiban, hanem a tömegek szemében is. Ugyanis a nyilvános bírósági esküt, amelyet akárki nem egyszer hallhatott, minden rendű és rangú tanúnak „Istenben való hitére és a király meg az ő szent koronája” vagy „Magyarország szentkoronája iránti hűségére” kellett letennie. 1439-ben már törvénybe került, hogy az ország nem a királyé, hanem a szentkoronáé, lakói a szentkorona alattvalói. A szentkorona az államérendek alanya, neki tartozik hűséggel minden alattvaló akkor is, amikor nincs király. A tárgy misztikus varázsa és tekintélye erősebb volt, mint a jogász okoskodások. Ez teszi érthetővé az

Albert király váratlan halálát követő évtizedek nem egy fontos eseményét.

Albert özvegyét, Erzsébetet, Zsigmond király és császár leányát, a királyi tanács többsége elismerte férje utódjának, vagyis nő léte magyar királynak, mint ahogy Nagy Lajos leányával, Máriával is tették. A Visegrádon levő koronázási ékszerek őriztetését azonban kivették kezéből. Erzsébet várandós volt és születendő gyermekének akarta biztosítani a királyságot. Az országnagyok és a nemesség jórésze azonban a török veszedelem miatt nem egy csecsemőt, hanem felnőtt férfit akart a trónra. Erzsébet erre 1440 február 20-ról 21-re virradó éjjel komornájával, Kottanner Ilonával ellopatta a koronát a visegrádi várból. Másnap megszületett fia, a későbbi V. László. Március 8-án a szabad választás jogát maguknak igénylő rendek megválasztották magyar királynak a lengyel Jagelló Ulászlót. A királyné erre május 15-én Székesfehérvárott a szentkoronával megkoronáztatta a nem egész három hónapos csecsemőt. A főpapok, bárók és nemesek, akik — mint írták — „az egész Magyarország közösségét képviselték”, július 17-én I. Ulászlót ugyan csak megkoronázták, de az igazi hiányában egy pótkoronával, amelyet Szent István fejereketartójáról vettek le, ugyanakkor ünnepélyes okiratba foglalták, „hogy a királyok koronázása mindig az országlakók akaratától függ és a korona hatékonysága és ereje az ő helyeslésükben gyökerezik”. Ezen az alapon érvénytelennek nyilvánították a csecsemő megkoronázását, és az igazi korona hatékonyságát arra az időre, amíg nem tudják visszaszerezni, átruházták a pótkoronára. Kimondták azt is, hogy ha a visszaszerzés nem sikerülne, az ereketartó koronája lépjen a szentkorona helyébe.

Jellemző, hogy ez a tipikusan rendi szellemű határozat is csak írott malaszt maradt. A reális tárggyal szemben épp oly hatástalan volt, mint 1309-ben Gentile bíboros kánonjogi érvelése. 1444-ben I. Ulászló elesett Várnánál, de a pesti országgyűlés nem választott új királyt, hanem elismerte a négy éves gyermek V. Lászlót királynak, aki a koronával együtt ugyan III. Frigyes kezében volt. Ezért ideiglenesen hét főkapitány, majd 1446-tól Hunyadi János mint kormányzó intézte az ország sorsát. Amikor V. László 12 éves korában, 1452-ben elfoglalhatta a trónt, újabb koronázást már senki sem tartott szükségesnek. III. Frigyes pedig visszatartotta a szentkoronát, mert maga is szemet vetett Magyarországra. Hunyadi Mátyásnak, aki már semmiféle születési vagy rokonsági jogra sem hivatkozhatott, azonban feltétlenül szüksége volt a Szent István örökségét képviselő korona legitimáló erejére. Nem is próbálkozott pótkoronával, hanem öt évi harc és alkudozás után, 1463-ban megadta a III. Frigyes követelte óriási árat: 80 ezer aranyat és a császár magyar trónöröklési jogának elismerését. A terhet azonban nem a király egyedül, hanem az egész ország vállalta és amint az erdélyi szászok követői jelentették hazafelé: a császár a koronát „király urunknak és az országnak” adta vissza. Mátyás pedig az 1464-es országgyűlés 2. cikkében vállalta, hogy „az ország közössége pénzén visszaváltott szentkoronát” méltó helyen alkalmas személyekkel fogja őriztetni, nehogy elidegenítsék az országtól.

(Folytatjuk)

Hírek - események

A MURAVIDÉK ÚJ PÜSPÖKE

A muravidéki magyarok régi vágya teljesült, amikor *Dr. Smej József*, az eddigi püspöki helynököt nevezték ki Maribor-i (Marburg) segédpüspöknek. Az új püspök ismeri a magyarokat és jól tud magyarul, mert a Muravidék visszacsatolása idején Magyarországon tanult és Szombathelyen szentelték pappá.

Dr. Smej József 25 évig volt azóta muraszombati plébános, a marburgi szemináriumban mint tanár magyarra is tanította a kispapjait és a Muravidék magyar helységeiben mint püspöki helynök ő bémált. Irodalommal is foglalkozik, művészien fordít magyar klasszikusokat szlovén nyelvre. — Szentelésén Marburgban ott volt a két szombathelyi püspök, Fábrián és Póka, továbbá Szakos Gyula, székesfehérvári püspök, aki Szombathelyen előjárója volt. Így Jugoszláviában most már négy püspök van, aki magyar, vagy jól tud magyarul: Jung püspök, Nagybecskerek, Zvekanovics, Szabadka, Szeged görögkatolikus püspöke és Smej maribori püspök.

★

TALÁLKOZÓ HOHENBURGBAN

Május 21-e és 23-a között zajlott le Hohenburgban, azoknak a menekült magyar öregdiákoknak a találkozója, akik Magyarországon szerzetes iskolába jártak.

Az első napon *dr. Jubász László* müncheni író tartott előadást a magyarságtudat fontosságáról az emigrációban, ezt követően *dr. Balla Bálint* egyetemi tanár számolt be a magyarországi szerzetes iskolák történetéről. Az esti kulturális műsorban *Melczér Aladár* az „Üzen a bíboros” című költeményt szavalta el, majd Liszt Ferenc „Magyar Rapszódia”-jának meghallgatása után *Molnár Mónika* Nyíró József egy novelláját olvasta fel.

A találkozó résztvevői jelen voltak a Magyar Gimnázium ballagási ünnepélyén, és az ünnepi szentmisén, délután pedig a gimnázium együttesének néptánc bemutatóján.

Máj. 23-án *Nagyrévi-Neppel György* tartott előadást az első és második világháború előzményeiről és okairól.

A találkozó alkalmával számos öregdiák lépett be az elmúlt évben Münchenben alapított „Összetartás” nevű Magyar Szerzetes-iskolák Diákszövetsége egyesületbe.

Érdeklődők forduljanak a következő címhez:

Totth Elemér mérnök, Im Baumgarten 11, D-5400 Koblenz, BRD.

★

MENEKÜLT NEMZETEK MISÉJE

Június 26-án, vasárnap, a müncheni *Liebfrauentom-ban* (köznyelven „Frauenkirche”) tartották az évenkénti, immár hagyományossá váló „Menekült nemzetek miséjét”, amelyen 15 nemzetet képviselő fiatalok vett részt. Az ünnepélyes szentmisét *Friedrich Wetter*, München-Freisingi érsek mutatta be, a koncelebrálók között *Msgr. Valentiny Géza* németországi magyar főlelkész. A dombra való bevonuláson az érseket a különböző nemzeti viseletbe öltözött csoportok kísérték. A magyarokat a müncheni cserkészek képviselték, akik az oltár jobb oldalán álltak a háromszínnű zászlóval.

★

Évforduló amely figyelmeztet. — Most 50 éve létesítették a Dachau-i haláltáborot. — Azt a KZ-láger, ahol a hitleri időkben hosszabb-rövidebb ideig több mint 200,000 ember vergődött élet és halál között. Nemcsak zsidók s a fasismus ellenfelei színylődtek itt, de keresztény papok is, számszerint 2,812, többségükben katolikusok (95 %) és ezek között is a legtöbb lengyel. Közülük 1,106 nem tért vissza híveikhez, hanem Dachauban hamvasztották el. Ez a legnagyobb papi temető.

Közi Horváth József: RAFINÁLT VALLASULDOZÁS MAGYARORSZÁGON

A broszúra tartalmazza a szerzőnek a II. világháború utáni Magyar Egyház helyzetéről szóló legjobb előadásait és cikkeket.

Kapható az Életünk szerkesztőségénél.
Ára: 5.- DM

Mit olvas otthon az ifjúság?

Fekete Gyula, otthoni író, alaposan foglalkozott a kérdéssel az „Élet és Irodalom” c. folyóiratban. — Két hivatalos ifjúsági lapunk van otthon monopolhelyzetben. A 10–14 évesek számára: a „Pajtás”, a 14–18 évesek számára: az „Ifjúsági Magazin”. Szerkesztőik dicsekednek: „több százezer példányban jelennek meg!”

Fekete Gyula, aki abortuszellenes írással országosan ismertté lett, most elemzi, mivel traktálják ma Magyarországon az ifjúságot?

Először az „Ifjúsági Magazin” 1982 májusi számát veszi bonckés alá: Terjedelm: 64 oldal. Ebből 25 oldal, rock, pop, tánczene, rock-poszterek és hasonlók. — 5 oldal riport, 4 oldal szerelmi posta állandó szexuális rovattal. Címek: „Egy vagy mindegy”; „Hogyan vesztettem el szüzességemet?”; 4 oldal „Puskás öcsi”, 5 oldal szerkesztői posta, 3 oldal d'áklapokból válogatás, 2 oldal divat, 3 oldal vegyes, 6 oldal „Turmix”; krocki, apró hírek, 7 oldal hirdetés. — A címdoldalon rock-énekes, a hátsó borítón Puskás öcsi.

A szerző megjegyzése: „Eddig is tudtam, hogy a rock a főszereplő... de a főszereplés aránya, az lepett meg!”

Hát a szülői ház és az iskola? — Mivel pótolja az ifjúsági lap sívár egyoldalúságát? — teszi fel a kérdést Fekete Gyula. — „Mivel pótolná a túlterhelt, a gyermekeivel nem törődő szülő? Az alkoholista, az idegbajos, a kényeztető szülő, a civakodó, széteső vagy már szétesett család? — És az iskola? — Eleget cikkeztünk már arról, hogy az oktatás mellett hogyan szorult háttérbe a nevelés. Kár szaporítani a szót!”

A 10–14 évesek lapjánál, a „Pajtás”-nál, az 1982. évfolyam egész anyaga így néz ki: csupa csövesek, hippik, digók, teddik, rokabilly babyk, punkok, rokkek... A „Pajtás” egészszoldalas képei-nek évi aránya: 63-ból 35 rock, 14 sportoló, 11 zenész, 3 TV-riporter.

Az „Ifjúsági Magazin”-nál a május hónapi arány nagyjában megfelel az egész évének. A „Pajtás”-sal szemben sokszor csak abban különbözik, hogy magyar- rázza: miben különböznek egymástól a csövesek, a hippik, a digók stb... Milyen kötelező ruhadarabot viselnek, mi a kötelező jelvény (biztosítótű, lakat, borotvapenge, halálfej, stb.). Hogyan fésül- lik, tupirozzák, borotválják, festik a hajukat? (piros, kék, rózsaszín, zöld, lila). Mi a törzshelyük, ahol naponta bandák- ba verődnek, milyen kábítószer, szesz- esített részesítenek előnyben.

Fekete Gyula megdöbbenve arra a következtetésre jut, hogy:

1. **Ez az ifjúsági sajtó szinte kiirtotta lapjairól az irodalmat.** Az egész év folyamán az irodalmi rész a szerkesztő postáját, az olvasóktól beérkező verseket, kéziratokat beleértve, csak 14 oldalt tesz ki az egész 1982 év folyamán. Ezzel szemben a comics 100 oldalt. Az

KÜLFÖLDIEK

A KÖSZEGI GIMNÁZIUMBAN

Mint már hírt adtunk róla, több éves előkészület után most szeptemberben a köszegi Jurisics Miklós Gimnázium kapuja külföldön élő magyar származású tanulók előtt is megnyílik. Az első tan- évben a külföldiek még a magyar osztá- lyokban tanulnak, de jövőre már, a terv szerint, külön osztályt kapnak, amelyben két nyelven: németül és magyarul, illet- ve angolul és magyarul folyik majd az oktatás. Legújabb értesülés szerint a kö- szegi gimnázium „nemcsak a nyugaton-, hanem a szocialista országokban élő magyar fiatalok előtt is nyitva áll”.

arány 1:10-hez a comics javára. De a tu- lajdonképpen irodalmi anyag nem tesz ki többet 1%-nál.”

A szerző itt idézi az ő iskoláskora, a 30-as évek ifjúsági lapjait: A Magyar Cserkész, a Zászlókat! — A fiatalokat érdeklő témák mellett minden számban jutott hely egy-két szép versnek, klasz- zikus elbeszélésnek. — Ma semmi!

2. **Számúzték a történelmet is.** — A „Képes Magazin” csak egyetlen cikke sorolható ide: „Petőfi és a kommuniz- mus”. — Haza? Szülőföld? Népi-nemzeti hovatartozás? Semmi!... Kötődés hazá- hoz, néphez, nemzethez? — Ifjúsági lap- jainkban ez nem téma.

3. **De talán a zene? — Semmi szükség sincs a zenére!** — „Ez a fiatal közönség nem zenét kíván, hanem sámándobot, balhét, önkívületet, extázist, szextázst”. Talán az idei Kodály-évben szóba jön Kodály vagy egyáltalán a komoly zene? Az arány a Kodály-évben is 1:600-hoz a rock javára.

4. **Hiányzik a határokon túl élő ma- gyarság.**

Arra utalás sincs, „hogy a határain- kon túl is élnek magyarok”. Vagy az idegenlégiosokról szóló riportot, vagy Puskás öcsivel folytatott interjút számít- suk ide?

De nemcsak a külföldi magyarságot rekesztik ki a lapból, hanem a Szovjet- unió kivételével, a szomszédos orszá- gokat is.

5. **A szerkesztők megcsúfolnak minden erkölcsöt.** — Hát akkor mire készítik fel az ifjúságot, a tizenévesek minden jó és rossz hatás befogadására nyitott nem- zedékét? — Az író felelete rá: „A szex- re és megint a szexre”.

Fekete Gyula tanulmánya egész máso- dik felét arra fordítja, hogy szemelvé- nyeket idéz a 14–15 éves fiatalok meg- döbbségek kérdéseiből és a még meg- döbbségtől több rovatvezetői válaszokból. — A serdületlen fiatalok számára a nemi élet mindennapos dolog, a válaszok pe- díg tömegével hozzák a példákat: az esz- kimó kölcsönadja a feleségét, — a Fű- löpszigeteken szűgyen a menyasszony szüzessége, — pszichológus-férjek fize- tett harmadikkal vetetik el menyasszo- nyuk szüzességét, stb. stb.

Ezért az „Ifjúsági Magazin”-t sokan **pornólapnak tartják.** „Fiatal lányok és fiúk leveléből nem lehet idézni, hogy gátlástalan hangjuk meg ne botránkoz- tassa az olvasót. — Az „Ifjúsági Maga- zin”-t a szexi rovatok stílusa és tenden- ciája, valamint képanyaga miatt — alig hihető, de igaz — az egyik szomszédos szocialista ország kitiltotta a területé- ről.” — Az író keserűen sóhajt fel: „A szerkesztőség elszilipel” az ifjúkori ro- mantika legtisztább, legüdebb forrását, a szerelmet... Ahogy én látom, szenny- zettek ezek a források. Bizony szenny- zettek. Az irodalom, a történelem és egy- általán a nemes romantika és szép er- kölcs forrásait elzárja a rendszer és he- lyettük olyanokat nyit meg, amelyekből mocsok zúdul a szépre, jóra szomjazó ifjúság elé”.

Csoda-e ezek után, hogy Magyarorszá- gon egyre több az utcán felnövő gyer- mek, hogy Magyarországon válságban van a család, szaporodnak a válások — ördögi ez a kör: kevés a gyermek, de egyre több a szülők nélkül az utcára ke- rült gyermek. Fekete Gyula nem pap és nem püspök; világi író Magyarországon, így fejezi be: „Nagyon sokaknak kellene tiltakozniuk, hogy az ifjúság államilag irányított megrontása abbamaradjon. — Vajon lesznek-e elegendő...”

Hazai figyelő

SOROZATOS BÁNYÁSZTRAGÉDIÁK MAGYARORSZÁGON

Az elmúlt hónapban egymás u- tán kaptuk Magyarországról a lesújtó híreket súlyos bányászszerecsétlensé- gekről. Időrendben így következnek:

Június 3-án a Borsodi Szénbányák Fe- ketevölgyi üzemében bányatűz ütött ki. A tüzet, amely egy 140 méteres frontfej- tés vágatában keletkezett, csak június 12- ére tudták eloltani. Sebesülés nem tör- tént.

Június 15-én Komlón a Béta-aknában történt sujtólégrobbanás következtében 7 bányász vesztette életét. A sebesül- tek közül később egy bányász a kórház- ban halt meg.

Június 22-én az Oroszlányi Szénbá- nyához tartozó Márkushegyi bányaü- zemben volt sujtólég-robbanás, amely 36 bányász életét oltotta ki. Néhány nap- pal később a 37-ik társuk ugyancsak a kórházban halt meg.

Június 24-én a Nógrádi Szénbányák Kányási üzemében a bányaomlás végül is két bányászt ölt meg.

Június 29-én a Dorogi Szénbányában egy 21 éves vājár lett bányaomlás áldo- zata.

Tehát 15 napon belül 48 bányász halt meg Magyarországon négy különböző szénbányában bekövetkezett szerencsét- lenség áldozataként. Bányász-katasztró- fák mindenütt előfordulhatnak, — de ez a sorozat példa nélküli! — Okai közis- mertek: mindenekelőtt a termelés fékte- len hajszolása, elavult bányagépek, e- légtelen biztonsági berendezések és munkásvédelmi előírások, illetve azok benemertartása.

A magyar bányászat fekete krónikájá- ban a mostanin kívül az alábbi szomorú bejegyzések találhatók:

1959-ben a Szücsi bányaüzemben 31 bányász halt meg a munka frontján.

1963-ban Tatabányán sujtólégrobbanás következtében 26-an vesztették életüket.

1978-ban ugyancsak Tatabányán ha- sonló sujtólégrobbanásnak újabb 26 ma- gyar bányász esett áldozatul.

A 700 ÉVES SOPRONI SZENT MIHÁLY TEMPLOM

Sopron 15 temploma közül híres a fő- templom, a Szent Mihály. Szent István királyra nyúlik vissza eredete, amikor minden tíz falunak kellett egy templomot emelni. A háromhajós, alapjaiban román, mai formájában gótikus bazilika — ki- emelt és I. osztályú műemlék. Faragott terméskövekből épült. Ahogy most áll, a XV. század második felében már ilyen volt. Azt mondják, 1483-ban történt fel- szentelésén Hunyadi Mátyás király is részt vett.

A második világháborúban erősen meg- rongálódott a hatalmas, várszerű épít- mény. Az egész tornyot teljesen újjá kell építeni, az egész templomot pedig renoválni. Ehhez az egyházközségnek nincs elég ereje. Így a templomot rész- leteiben renoválják. Most a legsürgő- sebb munka készült el, a hatalmas to- rony újjáépítése. A fölszentelését ünne- pi szentmise keretében, **Póka György**, szombathelyi segédpüspök végezte.

A budapesti rádió

május 12-i adásában arról adott hírt, hogy Szentpéterfán — „1200 lelkes kis vasmegyei település” — kiépül a víz- vezeték. Sajnos, aki a falu történetét csak kissé is ismeri, tudja, hogy Szent- péterfa még őskori Árpádházi telepü- lés, a szentistváni tífzalurendszer temp-

lomközpontja, régi román és gótikus 14. századi templomával.

A török időkben csaknem elpusztult és Horvátországból menekült lakossá- gal töltődött föl. — Még az első világ- háború végén lakosainak száma több volt 1800-nál, de a földhiány és nincs- telenség miatt, mint annyi magyaror- szági faluból, a fiatalság Amerikába vándorolt. (700-an az évek folyamán.) A trianoni békével kapcsolatban Ma- gyarországhoz való hűségéért a „Com- munitas Fidelissima” = a „leghűsége- sebb falu” nevet kapta.

A 2. világháború utáni „Vasfü- göny”-nyomorúságban életlehetőséget tűskésdrótsövénnyel és aknazárral foj- tották el. Egyetlen összekötővonal a egy út maradt Kelet felé Jákon át Szom- bathelyre. — Ügylátszik, ez a bizton- ság sem volt elég, mert azóta a falu kö- rös körül még „technikai zárt” is ka- pott. — Elgondolkoztató magyar sors a „Communitas Fidelissima” számára!

A Pinkavölgyében fekvő faluban, talán az utolsó évtizedek vízszabályo- zásai folytán, a völgy talajvízszintje annyira fölemelkedett, hogy a kutak vize szinte élvezhetetlenné vált. Az új vízműhöz, mely a falu fölött nem mesz- sze az ősi templomtól épül, minden ház 20.000 forinttal és társadalmi munká- val járul hozzá. A tszcs gépeit adja hozzá. — Az a hír járja, hogy novem- ber 7-én (az októberi forradalom mi- att?) „megengedik a vízcsapokat”.

VASMISE MAGYARORSZÁGON

Székel László, volt szombathelyi sze- minárium spirituális és filozófianár, jú- nius 13-án mutatta be vasmisét, újmí- séje 65. évfordulóján a budapesti Jézus- Szíve-templomban. Szónoka Szakos Gyula, székesfehérvári megyéspüspök volt, egykori kőszegi káplánja. Neves papköl- tő, az egész országban ismert buzgó lel- kipásztor is volt, aki lelkipraktoris- és missziós beszédeivel vált országosan hí- ressé. Volt kispapjai és hívei pedig csak szeretettel gondolnak rá. — Legutolsó irodalmi munkája „Boldogasszony Anyánk”, az Ecclesia kiadónál jelent meg.

ÚJ FÉNYBEN RAGYOG PETŐFI „KARCÚ TORNYSZÉK” EGYEKEN

A község a Hortobágy kapujában fek- szik. A templomot, amelynek karcú tor- nyát Petőfi megénekelte, sürgősen meg kellett újítani. A torony ragyogó vörös- réz borítást kapott, aranyozott kereszt- tel és világító kvarcórával. Eger érseke, Kádár László, áldotta meg. Egyek apát- plébánosa, Révész Béla, meleg szavak- kal mondott köszönetet mindenkinek, aki ebben a szép munkában segített.

A messzi-messzi távolból egy harma- dik pap is megjelent láthatatlanul, ami- kor felcsendült az ének: „Te vagy földi éltünk vezércsillaga...” — Tárkány Béla, az ének szerzője. Egyeki plébános korá- ban ő segítette Petőfit, amikor nyomor- gott...

MINDSZENTY BIBOROS

magyar nyelvű életrajza

Közi Horváth József

ollából, zsebkönyvben.

Megrendelhető az Életünk szerkesztő- ségénél (Máriacellben Sümegh Lóthar atyánál) és az összes magyar lelkész- nél.

Ára Európában 6.- DM, tengerentúlról 4.- dollár.

CSerkészélet

BODNÁR GÁBOR:

A Gödöllő-i Jamboree törvényeink tükrében

Az első törvény igazmondást kíván tőlünk. Nézzük meg, vajon a jamboreen őszintén önmagát adta-e, mutatta-e a cserkész? Vagy csupán díszlet, csillogó kirakat volt az egész. Bátran mondhatjuk, nem kirakati mutatványkodás volt. Minden résztvevő nemzet becsületesen, őszintén mutatta be értékeit, kultúráját. Hívalkodás, tülekedés nélkül. Az esetleges belső feszültségeket is észrevehetjük. Ezek bár kerteség nélkül, de tiszta humorral jelentkeztek. Pl. az egyik skót cserkész botján: England for ever, but Scotland a week longer.

A második törvényt egy szemtanú — Janson Vilmos — így mutatta be: „A jamboreen háromféle cserkészt láttam. Egyiket a csendes csillagfényes augusztusi éjszakán az aréna nagy oltárán tűndöklő eucharistia előtt alázatos áhítatban leborulva, vagy vasárnaponként a sporttér bibliás hangulatából a zoltárok szárnyain szállni az ég felé. A másikat az állomáson láttam, amint gyöngyöző homlokuk csomagokat cipel és rakodik, vagy rekedten és fáradt karral újra és újra mutatja ugyanazt az utat. A harmadikat a színpadon láttam dalolni, mókázni. Láttam Isten lovagját, láttam a munka katonáját és láttam a vidám kacagó cserkészt. És amikor közelebb mentem, hogy jobban megnézzem, akkor láttam, hogy a három — egy...”

A segítség törvénye — számszerint a harmadik — adja nekünk a legszínesebb lehetőségeket. A Gödöllőre összegyűlt cserkészek jól vizsgáztak az adott alkalmak felhasználásából. Ime egy példa a sok közül: „Egy béna ember kézzel hajtott kis kocsin látogatta a

tábort”. „Egy cserkész eléje állt: „Engedje meg, hogy toljam a kocsit, s megmutassam a tábor”. „Nehéz lesz ez kisfiam” — válaszolta a béna. Ám a fiú nem tárgyalt. „Dehogyan lesz nehéz. Sokkal nehezebb azt látni, hogy a bácsi fárad el így jobban”.

A népek közötti politikai feszültségek miatt, talán a testvériség törvényének betartását vélték előre sokan a legnehezebbnek. Hála Istennek és a rendezők felkészültségének nem így történt. Egyszerem fordult elő, a legkisebb mértékben sem, hogy bárki is megbántva érezte volna magát vallási meggyőződésében, nemzeti érzésében. Minekünk pedig magyaroknak, különösen értékes volt a csehszlovák, román és délszláv kontingensek nyilatkozata. Ők valóban meghatottan mondtak köszönetet a magyar cserkészet általuk nem remélt emberséges magatartásáért.

A lovagiasság törvénye arra int, hogy mások gyöngéivel szemben igyekezzünk megtalálni a józan bölcsesség hangját. Ugyanakkor önmagunk gyengeségeivel szemben szigorú önkritikát követel tőlünk. Sok önuralomra, alázatra, önzetlenségre volt szükség a jamboreen, de nem volt benne hiány. Jó példával, az

Hatodik törvényünk a természet szeretetére int. A Gödöllő-i királyi vadaskert remek parkja valóban a lehető legszebb környezetet biztosította a 30.000 cserkészt magába foglaló óriási tábor számára. A nagyszámú cserkész példásan megtartotta a törvényt. Letört ágat, letaposott virágágyat hiába keresett, — még az utolsó napon sem talált — a vizsgálódó szem.

Az engedelmisség törvénye talán egyike a legnehezebbeknek. De épp olyan nehéz, vagy talán még nehezebb az engedelmisségnél, a helyes parancsolás. A névtelen, a raktárakban, elosztókban, eligazító állomásokon dolgozó, örökös, — elfelejtett leváltás miatt, sokszor 24 órán át zúgolódás nélkül szolgálatban álló — cserkészek adták az engedelmisség jó példáját. A helyes parancsolásból Farkas Ferenc későbbi főcserkészünk a példaképet. A tábori újság szerint, ő volt a láthatatlan erőközpont. Nem járt díszelgésekre, nem adott nyilatkozatokat. Ám irodasátrából 30.000 fiú munkáját, ellátását, szórakozását ő biztosította gördülékeny módon. Bár alig volt látható, mégis mindenütt jelen volt.

A 20. század embere számára — az embertelen rohanásban — legnagyobb jóremény a vidámságra, a lelki kiegyensúlyozottságra, az optimizmusra való nevelés. — A cserkész vidám és megmondó. — Csak ez óvhatja meg fiatalságunkat, sőt mindannyiunkat attól, hogy „beborult” lelkiállású emberek legyünk. Egy szekszárdi őrsvezető csupa rosszhalású botfülű fiúkból énekkart szervezett. Éneklésük olyan szenzáció volt, hogy mindenki dőlt a nevetéstől. Állandó táborúti szám lett belőle. A jamboree színház bemutatói sem művészi tökéletességre törekedtek. Sokkal inkább az volt a céljuk, hogy ismertessék egymás hazáját, szokásait, táncait, dalait, játékaikat.

A tizedik törvényünk helyesen gondozott egészséges testben, hibátlan lélekre törekszik. A test ápolása a könnyebb feladat. Sokkal igényesebb, körültekintést igénylő munkát jelent a lélek csi-

Papi jubileumok

ARANYMISE A PÁZMÁNEUMBAN

Msgr. Dr. Gianone Egon június 29-én ünnepelte aranymiséjét. — A jubiléum, — aki Budapesten 1910-ben született — a bécsi Pázmáneumban 1933-ban szentelték, 1940-ben lett a Pázmáneum vicerektora Léopold Antal rektor mellett és 1950-ben, a köztisztviselői állású tudós rektor halála után, ő lett az utódja — volt pázmánita paptestvérei és növendékei egész serege vette körül, — összesen ötvenen! Európa minden részéből, sőt a tengerentúlról is jöttek.

Az aranymisén a paptestvérek gyűréjén kívül több mint száz barátja és tisztelője vett részt. A szentbeszédet a legidősebb pázmánita, dr. Eperjes Ernő, müncheni magyar plébános, érseki tanácsos mondta. Fő gondolatai a beszédnek:

Ötvenéves papi jubileumot ünneplünk. Az ötvenéves jubileum öszövétségi örömmű, minden ötvenedik év a szent öröm évének számított, amikor az adósoknak elengedték az adósságot, a lefoglalt földeket visszaadták az eredeti tulajdonosoknak, a rabszolgáknak visszaadták a szabadságot. — Ezt az örömművet kosok szárvból készült kürttel, a „Jóbel”-lel adták tudtul a népnek. Inét a név: „jubileum”.

A papi ötvenéves jubileumnak is az öröm és a hála napjának kellene lennie. De hogy örvendezhetünk ma a Pázmáneumban, ahol valamikor 50 magyar teológustól visszhangzott a ház, ma pedig kong az ürességtől? Kire hárul a felelősség? Az árván maradt előjárókra? — Nem! Paphiány egyenlő hivatáshiány. A hivatások pedig a családban születnek. De hogyan szülehetnek ott,

szólása. Nemcsak a nemiség, a vágyak rendben tartása a gond. Épp úgy nevelni kell a serdülőt az üres ábrándozással járó veszélyek kerülésére. „Kellemetlen tapasztalat volt egy távoli nemzet táborából, hogy látogatási idő alatt, víg beszélgetés, női hangok, kacarászás, ének hallatszott ki egy sátorból. A látogatók arrafelé tartottak. Ám a sátor be volt fűzve. A szomszéd sátorból előlépett egy fiú. Igen kedves mosollyal közölte: Private. A magyar táborban ilyen nem történt. Nem történhetett. A résztvevő magyarok lelki előkészítettsége, a magyar cserkészet hírnevére hivatkozó megjegyzések, elegendők voltak a legpéldásabb magatartás biztosításához.

Miért rendeztük a jamboreet? Miért adta idejét, munkáját a magyar pedagógusok színe-java? Miért volt a nagyszerű technikai és a még alaposabb lelki előkészítés?

A CSERKÉSZÉRT volt mindez. Minden nemzet azért küldte el képviselőit, hogy bemutassa azokat, akik jövődjét hordozzák, akikben megbíznak.

A jamboree „mérlegét” illetően számos nyilatkozat maradt fenn. Ezekből csupán kettőt lássunk:

B. P. szerint: A különböző nemzetek közötti kölcsönös jóakarata, egymás megértésének elmélyítése a jamboree legfontosabb oka. És ez olyannak bizonyult, mint ahogy reméltük: kitűnően.

Teleki Pál így nyilatkozott: Egyetemes vonatkozásban inkább nemzeti, mint cserkész szempontból értünk el eredményt, mert számunkra két célja volt a jamboreenak. Az egyik maga a cserkész-tábor, a másik a magyar név propagálása. A külföldi résztvevők valósággal lelkesednek Magyarországot. Ez a barátság nemcsak a jamboree idejére szól. Fiaink megtették a magukét.

ahol egy gyerek van, vagy egy se?

Aztán, amikor a pap helyzete a mai társadalomban teljesen a hivatások skálája szélére került. Hovatovább már csak a betegek és a „halottak” igénylik a papot.

És mégis, lényegét tekintve, nincs igényesebb hivatás a papénál. Ez az a hivatás, amelyről Szent Pál mondja: „Mindenkinek mindene lettem!” (Kor. I. 9 22) A pap hivatása is: mindenkié lenni. A gyermeké, a felnőtté, az öregé, a férfiúé és a nőé, szegényé és gazdagé, előkelőé és egyszerűé. Egyszóval: mindenkié.

És mégis, a legigénytelenebb szolgálat is, mint Krisztusé: „ministrare... non ministrari” — szolgálni és nem mással kiszolgáltatni magát.

És az Úr Jézus hozzá még azt követeli a paptól, mindenki szolgájától, hogy amikor megtett mindent, azt mondja: „Haszontalan szolga vagyok, nem tettem többet, mint amit meg kellett tennem” (Lk. 17, 7–10).

Igy hát a papi hivatás és pálya csak e földi mértékkel mérve nagyon hálátlan, nehéz pálya. Nem is azoknak való, akik csak földi szemmel néznek és e világi mértékkel mérnek. Olyanoknak való, akik mindent „sub specie aeternitatis”, az örökkévalóság szemszögéből néznek és mérnek. És az ilyenek ma, a mai életfelfogás és értékelés mellett, egyre kevesebben vannak!

Mennyire időszerű tehát, hogy a mostani aratási időben, a vasárnapi Evangéliumok buzdítására is, kérjük az aratás Urát, küldjön aratásába munkásokat, mert sok az aratás és kevés a munkás!

Dr. Eperjes Ernő

★

KREISZ MIHÁLY ATYA ARANYMISÉJE

Jubileumot ünnepeltünk vasárnap, egy ember, egy nagyszerű embernek, papnak, Kreisz Mihály atyának az 50 éves áldásos munkáját, Ravensburgban, a kistemplomban. Oly meghitt, oly egyszerű és mégis oly csodálatos volt az egész kis megemlékezés. nagy szavak nélkül, egyszerűen, hogy egész életemben emlékezni fogok rá. — A kistemplom talán mesélni tudna róla, mikor telt meg ilyen szeretettel teli emberekkel, akik azért jöttek el az ünnepi aranymisére, hogy kifejezzék szeretetüket, tiszteletüket papjuk iránt, megköszönve azt az erőt, szeretetet, amellyel a kis magyar közösséget összetartotta és vezette. — Milyen göröngyös volt az útja 1933 óta Esztergomban történt pappaszentelése óta! De erről nem beszélt. Gondolatai a hála felé fordultak; hála az Istennek, aki megadta, hogy erőben, egészségben megünnepelhesse ezt az évfordulót. Megemlékezett azokról, akik hozzásegítették, hogy útjára találjon, az Istenhez vezető útra. Mihály atya szemében a könnyek elmondták azt is, amit ő szavakkal nem akart, vagy nem tudott elmondani.

Az aranymise végén felcsendült az emberek ajkáról a Himnusz: „Isten áldd meg a magyart!” — Szem nem maradt szárazon. Száz ember, száz magyar ember érezte a szavak súlyát; milyen nagy szükség van ma az Isten áldására, hogy szeretetben, békében élhessünk más nemzetekkel itt Németországban, vagy bárhol a világon, ahol csak egy magyar is él a földön. — Szeretnék írásom végén nagyon szépet írni. Szépet és jót, de szavakat nem talállok.

Kedves Mihály atya! Kívánom a magam és a magyar közönség nevében, hogy sokáig kísérelje a jó Isten áldása, hogy közöttünk lehessen erőben, egészségben hosszú éveket! Hronjec Mária

† SZÓKE TAMÁS

1946—1983

Szülföldje Celldömölk, ahol édesapja orvos volt. Pannonhalmán tanult és ott érettségizett. — Az ősi kolostorvár irányt adott egész életének. Egyetemi tanulmányait Innsbruckban végezte, épp doktorátusa előtt állott művészettörténetből, amikor június 29-én magához hívta az Örök Művész. Előtte való nap, 28-án, itt volt Münchenben — „Gyurka-bá”-nál cserkész-tiszt volt — előkészíteni a tiroli téli tábor. — Hazaérve az Innsbruck-i Mindszenty-kollégiumba, rosszul érezte magát, szobájába ment, — reggel halva találták. Agyvérzés. Dr. Gróh Béla, a kollégium igazgatója, írja róla: „A Mindszenty-kollégium, az Innsbruck-i Magyar Egyetemisták és Akadémikusok Szövetsége egyik legértékesebb tagját veszítette el”. Mi hozzáfűzzük: a Magyar Cserkészet, a Magyar Haza is. Magyarországról eljött halott fiáért az édesanyja és a kishúga. A Mindszenty-kollégiumban július 5-én gyászmisével búcsúztatták. A felső emelet mindkét terme megtelt magyar és tiroli gyászolókkal. Július 9-én temették el Celldömölkön édesapja mellé.

Kollégiumi igazgatója így jellemezte Szóke Tamást: „Feltűnt igazságszeretete. Aztán szolgálatkészsége. Jót akart tenni áldozatok árán is. Erről sokat tudnának beszélni cserkész társai. Bámulatos volt a türelme. — Ha kérdezik, mindezt honnan vette? — volt egy könyvecskéje, mutatta másoknak is, de többnyire csak egyedül olvasságta: a Szentírás: az Úr Jézus élete és tanítása.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Linz: Keresztelés: **Ferenczi Attila Keresztély** (Christan), F. Tibor és Györfi Irén fia, 1983 máj. 8-án Welsben részesült a szent keresztségben.

Elsőáldozás: **Etelka Kinga, Ferenc Előd és Andrea Beáta**, — Ráduly Ferenc és dr. Nagy Etelka gyermekei, 1983 máj. 1-én járultak első áldozáshoz.

Házasság: Április 30-án a pöstlingbergi bazilikában kötötték házasságot **Törköly Teréz és Anzengruber Ernő**. — A menyasszony édesapja, Törköly József, a Felsőausztriai Magyarok Kultúregyesületének alelnöke.

Halálozás: **Molnár Zoltán** segéd munkás Haidból, 26 éves korában közlekedési baleset áldozata lett; az autóján ült el egy gépkocsi. Adj neki, Uram, örök nyugodalmat, hozzátartozóinak csendes vigasztalódást!

Linz: Keresztelés: **Traunkirchenben:** 1983 máj. 26-án **Monika Katalin**, Mészáros Ferenc és Gombor Erzsébet kislánya; — **Tünde Erzsébet**, Szabó István és Suján Mária kislánya; — jún. 9-én **Norbert**, Nagy András és Kovács Márta kislánya; — **Eberstallzeilben:** jún. 2-án **Lilla Margit**, Szombathelyi Tamás és Miltner Katalin gyermeke.

Elsőáldozás: **Bad Kreuzenben:** jún. 17-én **Cimer Zoltán** és **Kornél** járultak az Úr asztalához. — Miként hithű családokban ilyenkor szokás, az egész család: anya, apa, sőt a távolról érkezett nagynya is elvégezte a szentgyónást és szentáldozást. Bensőséges ünnep volt ez a tábori kápolnában.

Halálozás: **Dr. Vilics Ingrid**, tanárnő (Wels), Vilics István honfitársunk felesége, jún. 6-án hosszú betegség után elhunyt. — Az Úr Jézus szeretete vigasztalja a gyászoló férjet és három kiskorú gyermekét!

BELGIUM

Brüsszel: **Elsőáldozás:** **Németh Zsuzsanna és Spieler Noel** Pünkösövasárnap járultak elsőáldozáshoz igen szép liturgikus szentmise keretében. — Az Úr vezesse őket további életútjukon!

Liège: a **Keresztségben** részesültek: **Kump Sebastien, Tommy**, — ifj. K. György és Tomaszewski Nicole fia, Genk; — **Casternain Céline és Sandrine**, — Charles és Balogh Katalin leányai, Montegnée; — **Jamouille Angélique Marie Louise**, Vottemban; — **Deigombe Gregory**, Jean Claude és Németh Christine fia, Comblain au Pont; — **Gornisecz Fabrice**, István és Meunier Kati leánya, St. Martin d'Hères; — **Quenivet Sebastien**, Jean Jacques és Benisty Mercedes fia, St. Jean de la Ruelle; — **Markó Imre**, István és Patricia fia, Namur-ban; — **Várkonyi Ákos**, Ákos és Szabó Valéria fia, Verviers-ban. — Növekedjenek erőben, egészségben!

Házasságot kötöttek: **Pirard Francine és Birkman Jacky** — Nachvilleben (Luxembourg); — **Fehérvári Erzsébet és Bergen Julien**, Liège-ben.

Elhunytak az Urban: **Gyalus István**, 64 é. Châtelet; — **Biro Imre**, 52 é. Milmort; — **Gyüre Mihály**, 71 é. Dampremy; — **Süsmegi István**, 55 é. Maasmechelen. — Nyugodjanak békében!

FRANCIAORSZÁG

Bondues: Keresztelés: **Mariella-Stephanie-Elisabeth**, gróf Crouy-Chanel Imre és d'Avout d'Auerstaedt Helène Marie Françoise harmadik gyermeke, 1982 december 5-én Párizsban.

Házasság: **Bartos József és Lemère Maryline** 1983 máj. 14-én házasságot kötöttek Bailleul-ban, észak-Franciaországban.

HOLLANDIA

Keresztelés: 1983 május 7-én részesült a keresztség szentségében **Cecilia Anna Mária**, Orbán Árpád és Szarka Ildikó

márc. 8-án született kislánya. Isten éltesse a boldog kis családot!

Halálozás: özv. Rác Kálmáné szül. **Németh Ilona** 86 éves korában, a szentségekkel megerősítve, ápr. 23-án elhunyt. Temetése ápr. 28-án Zwolle-ban volt a magyarok nagy részvétele mellett; — **Bouma-Chrenko Julianna** 68 éves korában Utrechtben hosszasan szenvedés után máj. 20-án elhunyt. Temetése Magyarországon történt. — Halottainknak legyen örök béke, a hátramaradottaknak pedig lelkielő és vigasztalás.

NÉMETORSZÁG

Augsburg: Keresztelés: **Pach Rita** és **Attila**, P. Antal és Bagdi Zsuzsanna leánya ill. f.a. Pünkösöd ünnepén a szentkeresztségben részesültek.

Augsburg: **Halálozás:** **Heffner Istvánné** sz. **Heimer Éva** 78 éves korában 1983 jún. 21-én Augsburgban elhunyt. — Nyugodjék békében!

Stuttgart: **Házasság:** **Dani József és dr. med. Sas Rózsa** május 14-én a házasság szentségében részesültek.

Köln: A keresztelés szentségében részesült **Tordy Dominique Mária**, T. Kornél és T. Kornélné szül. Poráda Ingrid kisleánya 1983 január 29-én.

München: **Születés-Keresztelés:** **Lewey Péter**, L. Róbert és Midrics Zsuzsanna kislánya, szül. 1982 dec. 27-én Münchenben: keresztelték 1983 január 23-án; — **Ruck Sylvia Anna**, R. György és Herold Monika kisleánya, szül. Fürstenfeldbruck

1982 máj. 31, keresztelték 1983 jún. 18-án Münchenben.

Házasságot kötöttek Csikányi László és Pavek Katalin 1983 jún. 11-én Münchenben. — Sok boldogságot kívánunk!

Halálozás: **Brunner István** plébános 76 éves korában 1983 máj. 20-án Münchenben elhunyt; — **Szilléry György** 90 éves korában 1983 jún. 17-én Rosenheimben elhunyt. Temetése jún. 22-én volt ugyanott; — **Takács István** 85 éves korában 1983 máj. 27-én meghalt. A holttestet Magyarországra szállították. — Nyugodjanak békében!

OLASZORSZÁG

Keresztelés: **Trieszt:** Vőneki László és Zannier Franca első gyermekét, **Francesco Máttyás**, ápr. 10-én keresztelték; — **Róma:** Guarriello Aldo és Mohacsén Emese első gyermekét, **Lavinia Maria Luciát**, május 1-én; — **Milano:** Radoia Giannicola és Zord Éva első gyermekét, **Pietro Ugót**, ápr. 10-én keresztelték. — Isten éltesse a gyermekeket és a szülőket!

SVÁJC

Lausanne: Keresztelés: A keresztség szentségében Isten kegyelmi életében részesültek és az Anyaszentegyház tagjai lettek: **Juilland Julie Aranka Yvonne**, Sz. O. és Anne leánya, Lausanne, Servan-kápolna, 1983 május 28-án; — **Gurtner Dominique Christian**, G. Antoine és Tóth Teréz második gyermeke, Genf, St.-Boniface-ban, 1983 június 5-én; — A szülőknek sok örömet és kegyelmet a gyermekek neveléséhez!

Halálozás — Temetés: Az élet és halál Ura magához szolgáltatta: **Kozubál Lászlót**, 61 éves, Renens-ban (VD) 1983 jún. 1.; — **Kállay Frigyes Jánost**, 69 éves, Lausanne-ban 1983 jún. 19. — Nyugodjanak békében!

Halottaink

† P. REISZ ELEMÉR S. J.

1904—1983

Május 26-án a Hamilton-i (Kanada) Szent Erzsébet öregotthonban hunyt el csendben Reisz atya, akinek annyit köszönhet a magyarság odabaza és idekint.

Pécsvidéki kántor fia, tanulmányait a pécsi „Piusz”-ban végezte. 1921-ben lépett be a rendbe. A noviciátus után Rómába küldték, de egészségi okokból tanulmányait Szegeden fejezte be. 1932 június 19-én szentelték. 1982-ben mondta el még aranymiséjét mélyeséges hálával.

Figyelme a tanárkodás mellett (Szeged és Budapesten) a magyar jezsuiták missziója felé fordult, azoknak a munkáját segítette Magyarországon. Ő a missziók „Gyuri bácsi”-ja; gyönyörű könyvet is írt róluk.

Munkájának fénykora a legnehezebb otthoni időkre esik. A háború és az utána következő években ő a nagyszabású budapesti rendház főnöke. Provinciális-helyettes. A rendi fiatalság nyugatra mentésében nagy szerepe volt. Mikor az országot elhagyni kényszerült, ő lett a világban szétszóródott jezsuiták provinciálisja. Ő állította be őket Kanadában, Ausztráliában munkába, hosszú ideig volt USA-ban is. A Staten Island-on ő volt az Isteni Szeretet Leányainak gyóntatója, de legkedvesebb helye Kanada maradt; Courland, a magyar dohányvidék, és Toronto.

Fiatallab rendtársa, Békési István, ezt írja róla: „Imádságos papi lélek és szerkesztő volt. Odabaza a Szív-újság szerkesztői idejében élte fénykorát. Vándorútjára magával hozta az Úti Boldogasszony képét, amit kérésére festett Feszty Masa... „Karika-gyűrűje” — a szentolvasó, ott volt mindig a kezügyében... Utolsó lelkipásztori tevékenysége volt, amikor keresztútát végzett, könnyezve, a dohányvidéki híveivel... Ők soha nem tudják elfelejteni. A Courland-i temetőben ő a hatodik magyar jezsuita. — Nyugodjék békében!

KÉT NEMES LÉLEK HALÁLÁRA

Az ősi Monyorókerékről (ma Eberau, Burgenland) elkésvé kaptuk a hírt, hogy ez év március 31-én 83. életévében elhunyt *monyorókeréki és monoszlói gróf Erdődy Ferenc*, a Pecöl-i „sekretyés és harangozó”. — Öccse, Pál gróf, írja értesítő levelében: „Nagycsüdtörökön, visszahívta a jó Isten Ferenc bátyámat, a volt Pecöl-i sekrestyést és harangozót.” — Nem ez volt a hivatása; mérnök volt és nemes gróf és mégis, ahogyan a szombathelyi püspöki helynök, Lelkes József, mondta róla gyászbeszédében: „Ő, aki egykoron templomok kegyura volt, alázatos lélekkel vállalta a templom szolgálatát és harangjai zengő hangján küldte el szívének üzenetét: Békesség a jóakarátú embereknek! — E sorok írója 1945 nyarán találkozott Ferenc gróffal gyalogosan, hátizsákkal, ahogy frissen és derűsen rózta a Szentpéterfa-i híres Nagyerdő útjait. Erdődy-birtok volt még pár hónappal előtte, most egy fenyőcske sem volt már az övéké. Részvétellel kérdeztem tehát: „Gróf úr, milyen érzés ezután gyalogosan járni ebben a gyönyörű erdőben?” — Rámnézett, rám mosolygott és azt mondta: „Higgye el, Főtisztelendő úr, ugyanolyan örömmel, mint azelőtt, csak egy kicsit gondtalanabban, mert már nincs törődésem vele”.

Gróf Erdődy Ferencnek, a Pecöl-i sekrestyésnek és harangozónak, most már nem volt senki irigye, csak csodálója és igaz tisztelője. Mert hű maradt Istenhez, a magyar földhöz és nemes szívéhez, ezért emléke áldott marad. — Kívánsága szerint nem családi sírboltban, hanem a helyi temetőben temették el Húsvét hétfőn, 1983 április 4-én.

*

Egy hónapra rá aludt el az Urban monyorókeréki és monoszlói gróf Erdődy Paula szül. Rubido-Zichy bárónő, csillagkeresztes hölgy.

Férjével, Pál gróffal, és két gyermekével messze Kanadáig vetette a mostoha magyar sors. Utolsó éveiben férjével együtt visszatért az ősi monyorókeréki várba. Éveken keresztül súlyos

betegség gyötörte, amit Isten akarátában megnyugodva, nagy türelemmel viselt el. Élete 66. évében a betegek szentségével megerősítve, hunyt el. — 1983 május 4-én helyezték örök nyugalomra a monyorókeréki temetőben! — Nyugodjék békében!

H. F.

† SZILLÉRY GYÖRGY

1893 — 1983

A következő gyászjelentést kaptuk: Szilléry György, volt magyar királyi honvédelezredes, több hadi- és békekitüntetés tulajdonosa, a bérmakeresztapám, 1983 június 17-én Rosenheimben meghalt és ugyanott temették el. Kérem részvétellel helyett inkább rövid fohászt a lelkiüdvéért. Szívvel köszönöm:

dr. Irányi László

Az aláíró ugyanaz a dr. Irányi László, v. piarista tartományfőnök, egyetemi tanár Washingtonból, akit II. János Pál pápa a külföldi katolikus magyarok lelki gondozására nevezett ki külön magyar püspököknek 1983 május 20-án.

Közelebbi érdeklődésünkre megtudtuk, hogy az elhunyt m. kir. honvédelezredes Rosenheimban a Bürgerheim-nevű karitászotthonban élt és ott hunyt el 90 éves korában.

Élettörténete a két világháborút végigküzdött és két nemzeti összeomlást megélt magyar honvédtisztnek a szomorú sorsa. A családjától távol (fia és felesége Magyarországon maradt) élte végig menekült életét idegenben. Hogy mégse legyen egészen árva, a szintén Szegedről származó Irányi-családdal, az új magyar püspök szüleiével, élt együtt Rosenheimban. A Rosenheim és környéke magyarjait nyilvántartotta és ő hívta össze alkalmasint magyar misékre, külön névre szóló meghívóval. Ő gondoskodott misézóhelyről és találkozóhelyről a magyar szentmisék után, amelyeken átlag 60 magyar szokott résztvenni. Ezt tette 87 éves koráig, amikor már nehezen látott és ezért a müncheni magyar plébános, dr. Eperjes Ernő, vállalta helyette a meghívók kiküldését.

Halála nem volt nehéz, a folyosón séta közben, esett össze.—

AGAPE KIADVÁNYOK

Újvidéken (Jugoszlávia) AGAPE néven katolikus kiadó működik. Kiadványait mindenkinek szeretettel ajánlja. Az eddig megjelent kiadványok közül kaphatók: *Agape folyóirat* (megjelenik minden DM páratlan hónap végén) évi előfizetés 10,— *Isten népének története* (Biblia képregényben. Eddig megjelent 21füzet) egyes füzet ára 2,20 *Antal testvér* (Páduai Szent Antal élete képregényben, színes, 72 old.) 4,— *Nigg-Schneiders: Assisi Szent Ferenc és világa* (142 o.d., 72 színes képpel) 17,— *Malinski-Bujak: II. János Pál* (210 o., 111 fekete-fehér és 42 színes képpel) 17,— *Képes Biblia* 20,— *C. B. de Gaszold: Imák a bárkából* 3,10 *A keresztfához megyek* (Keresztutak gyűjteménye) 5,— *Harmath K.: Megváltásunk szent éve* (brosúra) 1,— *I. Loidl: A fatimai látnokok* (bros.) 1,— Ezenkívül kaphatók még természetből vett motívumú levelezőlapok (és fél levelezőlap-nagyságú képek) bibliai vagy más aforizmával; katolikus zsebnaptár és falinaptár. Amennyiben a megrendelt kiadványok összisére megközelíti az 5 kg-t, a postaköltségeket nem számoljuk fel külön.

A kiadó címe: AGAPE, Cara Dusana 4, 21000 Novi Sad, Jugoszlávia.

Az Agape szívesen vállal mindennemű nyomdai előkészítést vagy nyomtatást Jugoszláviában, a nyugatiakhoz képest igen méltányos áron!

Újdonság! Verskedvelőknek!

Szamosi József:
ÁLMAIM ARNYÉKA
Száz vers 1982—1984
Ára: DM 20,— vagy US \$ 10,— plusz portó.

Megrendelhető az ár egyidejű beküldésével a szerzőnél.
Elektrastr. 7b, D-8000 München 81

KORUNK LEGNAGYOBB VESZEDELME című Act.o-Catholica-brosúrát, amelyet **Közi Horváth József** írt az 1930-as évek második felében, megvétele vagy betekintésre sürgősen keresik. Választ a kiadóba „Gyűjtő” jellegre kérünk.

Adókedvezményes pénzbefektetés! — Élet és betegbiztosítások az NSZK második legnagyobb biztosítójánál. — Érdeklődni: **Magyar Sándor**, Telefon (089) 201 28 05.

1958 — 1983

25 ÉVE MUSICA HUNGARICA
Katók SándorMagyar könyvek és hanglemezek
szaküzleteRümannstr. 4 D-8000 München 40
Telefon (0 89) 30 50 43

HUSZONÖT ÉVE...

... ajánljuk a könyv- és hanglemez-
újdonságokat,... szállítunk a világ minden tájára,
... szakszerű udvarias kiszolgálás,
... szolgáljuk a külföldön élő
magyarságot.

KÖNYVÚJDONSÁGAINK!

Duray Miklós: Kutyaszorító	35,-
Csoóri Sándor: Tenger és diólevél	18,-
Hajnal László Gábor: Csak a reggelek borzalmasak	24,-
Schöpflin Gyula: Székiáltó-Emlékezők	24,-
Bibó I.: Összegyűjtött művei I.-II.	52,-
Kishon: Dekameron	35,-
C. Kenneth: Minden tavasz véget ér	30,-
Nagykovácsi Ilona életregénye, Fény és árnyék, 480 old., sok képpel	42,-
Sárossy: Miszter Jávör Pál, képekkel	40,-
Pongrácz: Corvin-köz	40,-
Karinthy Frigyes: Budapesti ősz	14,-

Hanglemezekben nagy választék!
— Kérje díjtalan katalógusainkat! —RUPP LÁSZLÓ hités törvényszéki fordító,
vállal fordításokat magyarról németre és
németről magyarra. — Postfach 162.
D-8000 München 1 - Telefon (089) 3 00 21 62

Még kapható

JUHÁSZ LÁSZLÓ

A HÉTTORONYTÓL KUFSTEINIG

— Magyar rabok idegenben —

című, 200 oldal terjedelmű, új könyve,
korabeli dokumentációkkal, valamint a
„BURGENLAND“

történelmi útkalauz

második, javított kiadása.

Mindkét könyv megrendelhető DM 25,—
áron, a szerző címén:

Bülowstr. 10, D-8000 München 80

TAKÁCS

Fleisch & Wurstwarentrieb GmbH
Dorotheenstr. 4 — 7000 Stuttgart 1
MARKTHALLE, Stand - Nr. 74-76
Telefon (07 11) 24 31 04Ezennel rendelék izletes csemegeárút
T a k á c s t ó l :

Cikk- szám	Az árú megnevezése	DM/kg	kg
101	Friss kolbász	16,-	
102	Füstölt kolbász	18,-	
103	Disznósajt, paprikás	11,-	
104	Disznósajt, borsos	11,-	
105	Hurka, májas-rizses	10,-	
106	Hurka, véres-rizses	10,-	
107	Véreshurka zsemelével	10,-	
108	Füstölt véreshurka	12,-	
109	Bácskai májashurka, papr.	12,-	
110	„ papr. nélkül	12,-	
111	Debreceni, friss	16,-	
112	Paprikás krakkói	15,-	
113	Krakkói paprika nélkül	15,-	
114	Fokhagym. vadászfelvágott	17,-	
115	Lengyel sonkafelvágott	22,-	
116	Tiroli felvágott	17,-	
117	„Kulen“ Paprikaszalámi	24,-	
118	Paprikás abátszalonna	13,-	
119	Füstölt oldalas	13,-	
120	Füstölt szalonna	13,-	
121	Fehér szalonna (6 cm)	12,-	
122	Finom sonka	21,-	

hely dátum aláírás

Jobbízú a TAKÁCS-árú — Saját készí-
menyek! — Nettóárak! A szállítási költsé-
geket hozzászámítjuk. Szállítás utánvétellel.

Megjelent a Numismatica Hungarica új érméje:

„1848 március 15“

a) Ag 925, 925-ezüst-garas, tü-
kőfényes PP proof, 38 mm ø,
ca. 24 g. á DM 105,-b) bronz, 90-bronz garas, patí-
nával/patinated, 38 mm ø,
ca. 24 g. á DM 35,-

Megrendelhető:

Numismatica Hungarica
Postfach 73 03 02
D-6000 Frankfurt/M 73, BRDDélnyugatnémetországban élő, káros
szervenélyektől mentes, 57 éves férfi
keresi egyedülálló, jóléltű, házias hölgy
ismeretségét. Későbbi házasság lehet-
séges. Fényképes választ „Új élet“ jel-
igére a szerkesztőségbe kérek.KÉRJUK OLVASÓINKAT, HOGY
ELŐFIZETÉSÜKET RENDEZZÉKIEgyetemi tanulmányaimat a műszaki
egyetemen és az orvostudományi egye-
temen végeztem. Vállalok műszaki (gé-
pészeti) és orvosi szakfordításokat ma-
gyarról-németre és németről magyarra.
A Német Szövetségi Köztársaság elis-
mert tolmácsa és fordítójaként vállalok
azonkívül általános jellegű fordítást, tol-
mácsolást és tanácsadást állampolgár-
sági, bírósági és egyéb ügyekben. —
August Lévai, 4300 Essen 1, Lehnsgrund
38. Telefon (02 01) 71 15 82.DIÓSZEGHY TIBOR, hités tolmács és
fordító, magyar-német és német-magyar,
Németországban tanácsadás, állampolgár-
sági és menekültügyi kérdésekben, vala-
mint peres ügyekben segít. — Daimler-
str. 249. D-4040 Neuss. Tel.: (021 01) 54 13 17.Teológiai és Sporttudományi szakfor-
dító magyar-német és német-magyar, vala-
mint erdélyi honfitársaim számára ro-
mán-német és német-román hiteles for-
dításokat vállal

Sinka Ádám

törvényszéki hités okirathordító és tol-
mács. — Németországban tanácsadás
állampolgári és menekültügyi kérdések-
ben. — Cím: D-7512 Rheinstetten 1, Lin-
denstr. 16. Telefon: 0721-518661, délután
17-órától.

„TÉFÉNY“ Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. BAYER

Kreitmayerstr. 26 - D-8000 München 2
Telefon (0 89) 129 63 93

Alföldi Olaszrizling I.	5,30
Alföldi Kékfrankos I.	5,30
Abasári Rizling 0.7	6,30
Debrői Hárslevelű	6,30
Badacsonyi Kéknyelű	6,80
Badacsonyi Szürkebarát	6,90
Soproni Kékfrankos	6,60
Villányi Burgundi	6,90
Hajósi Cabernet	6,90
Boglári Olaszrizling	6,30
Boglári Kékfrankos	6,30
Boglári Cabernet-rosé	6,30
Tokaji Aszú 4 puttonyos	14,50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	12,50
Vilmos körtepálinka	24,50
Császárkörte	19,50
Kecskeméti barackpálinka	27,-
Cseresznye pálinka	24,50
Szilva pálinka	21,50
Kosher Szilva pálinka 0.8	32,-
Hubertus	21,-
Beverage Bitters (Unic.) 1 lit.	32,-
Beverage Bitters 0.5 lit.	17,-
Pick szalámi	kg 26,-
Csabai	kg 23,-
Gyulai	kg 21,-
Süli debreceni	kg 16,-
Süli kolbász	kg 17,-
Kalocsai tarhonya	1/2 kg 3,30
Nagykoktészta	1/2 kg 3,50
Paprika káposztával 0.7 lit.	4,40
Hegyes erőspaprika	4,40
Hegyes csipőspaprika	4,40
Bogyoszlói paprika	4,10
Házikolbász	kg 18,50
Disznósajt	kg 12,50
Véres-, májashurka	kg 12,50

— Üvegárút is szállítunk! —

Augusztusban szünet!

RÓMÁBA UTAZÓ MAGYAROK
számára sok hasznos és szükséges
tudnivalót tartalmaz a 20 oldalas
RÓMAI MAGYAR TÁJÉKOZTATÓP. Salamon Z. László kapucinus atya, az
Itáliában ideiglenesen tartózkodó (zarán-
dok, turista, menekült) magyarok lelkésze
összeállításában ebben az évben negyedik
alkalommal jelenik meg. Ingyen kapható
a Szent Péter bazilika előcsarnokában le-
vő soknyelvű információs szolgálatnál (a
bazilika főkapuján belépve jobbra) napon-
ta de. 9.30—12.00 és du. 3.30—5.00 óráig.Megtudjuk belőle, hogy a nyári időszá-
mítás idején énekes magyar szentmise van
szentbeszéddel minden kedden reggel 9
órákor a Szent Péter bazilika új magyar
kápolnájában, Szt. Péter sirja közelében,
és minden pénteken du. 3 órákor a Szt.
Callixtus katakombában, magyar nyelvű
vezetéssel egybekötve mind a bazilikában,
mind a katakombában. Megtudjuk azt is,
hol és hogyan lehet ingyenes belépőjegyet
kapni pápai szertartásokra és audienciák-
ra, hol lehet olcsóbban vásárolni képesla-
pokot, albumokat, kegytárgyakat; hogyan
lehet résztvenni Assisi-i zarándoklaton;
hol lehet magyar nyelven felvilágosítást
kapni. Egyéb hasznos tudnivalókat is kö-
zöl a római közlekedésről, stb.

FIGYELEM!

Az „Életünk“ új előfizetési ára 1983.
januárjától: Egyes szám ára egy
évre DM 18,—, tengerentúltra légi-
póstával DM 28,—.Kérjük előfizetőinket az előfizetési
díjat lehetőleg postcheckkontónk-
ra, tengerentúlról pedig ne bank
utján, hanem eurócséken utalják
át, mert a banklevonás igen nagy.

Megjelent!!!

A BEFEJEZETLEN FORRADALOM - 1956

Ez a tanulmánykötet egyedülálló írásokat
tartalmaz az 1956-os magyar forradalom
előzményeiről, lefolyásáról, történelmi je-
lentőségéről, kiegészítve eddig ismeretlen
fényképek és dokumentumok közreadásá-
val. A kötet szerzői: Csonka Emil (†), Dénes
Tibor, Gosztanyi Péter, Juhász László,
Kabdebó Tamás, Kocsis Gábor, Oltványi
László, Révész László.A Svájci Magyar Irodalmi és Képzőmű-
vészeti Kör (SMIKK) kiadása, Zürich, 1982.
A nyugati magyar művészek reprodukciói-
val illusztrált 244 oldalas könyv ára fűzve
30,— sFr / 15,— \$ + portó.
Megrendelhető: SMIKK-VERSAND
Postfach 87, CH-8037 Zürich.M. SZERDAY
METROPOLITAN VERLAG
Könyv és hanglemez

Szinnyey J.: Magyar írók élete és munkái I—XIV. köt.	Sfr. 1,220,—
Benedek I.: Semmelweis	15,—
Berkesi A.: Barátok	17,—
Berkesi A.: Siratófal	20,—
Berkesi A.: Két regény / FB-86 és A 13. ügynök	27,—
Boros: Vendégségben őseinknél	31,—
Charrière: Pillangó	30,—
Cseres T.: Parázna szobrok	18,—
Boccaccio: Dekameron I, II	39,—
Feuchtwanger: A csúnya hercegnő	13,—
Dienes: A honfoglaló magyarok	12,—
Füst Milán: Válogatott művei	18,—
Esszépanoráma I, II, III	50,—
Hugo Viktor: A nyomorultak I, II	62,—
Magyar elbeszélők 19. sz. I, II	38,—
Magyar elbeszélők 20. sz. I, II, III	48,—
Cs. Szabó L.: Közel s távol	21,—
Káma — Szutra	72,—
Zilahy L.: A Dukai család I, II, III	81,—
Zoltán: Eg és föld között / Zichy Mihály élete	25,—
Tamási Aron összes novellái I, II	39,—
Zola E.: Hölgyek öröme	16,—
Az ősi társadalom magyar kutatói	15,—
Veres P.: Balogh család története I, II, III	35,—
Szabó Pál: Isten malmai	18,—
Orbán B.: Székelyföld	18,—

M. SZERDAY METROPOLITAN VERLAG
Teichweg 16 — CH-4142 Münchenstein
Telefon 061 / 46 59 02Magyar-német hiteles fordításokat
gyorsan és lelkismeretesen olvégoz —
szívnovas magyarországi társasutázaso-
kat — STUDIEN-REISEN — szervez
Kérjen prospektust!
WILHELM DIVY,
Lindenstr. 50, 7990 Friedrichshafen 1.
Telefon: 07541 / 71391

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40
Telefon: (089) 98 26 37.Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkésziség.Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc,
Seelsorger.Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
8000 München 81, Oberföhringer-
str. 40. Telefon: (089) 98 26 38.Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
Abonnement: DM 18,— pro Jahr und
Exemplar; nach Übersee DM 28,—

ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelké-
szek terjesztik, ők küldik szét és ő
náluk is kell előfizetni!
Tengeren túlra, vagy ahol nincs ma-
gyar lelkész, oda a Kiadóhivatal
küldi az újságot.Egyes szám ára egy évre 18,— DM,
vagy ennek megfelelő valuta.Tengeren túlra légipostával 28,— DM.
Lapzárta: a hónap 18-án. — Hirdeté-
soket csak 15-ig fogadunk el.

Postcheckkonto: Nr. 606 50-803, Kath.

Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto:
München.Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Nr. 145857, Kat. Ung. Seelsorge
„Életünk“Druck: Danubia-Druckerei,
Ferchenbachstr. 88. - 8 München 50.Beilagenhinweis: Einem Teil dieser Auf-
lage liegt bei: Rundschreiben. — A kiad-
vány egy részéhez körlevél van mellé-
kelve.ELŐFIZETŐINK ÉS HÍRDETŐINK
FIGYELMÉBE!Befizetéseket, átutalásokat nem bank-
kontónkra, hanem Postcheckkontónkra
kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge — Son-
derkonto — München, Postcheckamt
München, Konto-Nr. 606 50-803.HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!
Hirdetéseket csak a hirdetési díj
befizetése után tudunk közölni.

NEMZETŐR KÖNYVEK DM

Gombos Gyula: Igazmondók	20,—
Szoltsenyicin: Gulag I—II. Oroszból fordította Szenté Imre. Kötetenként	30,—
Fehérváry István: Börtönvilág Magyar- országban, fűzve	21,—
Közl Horváth József: Magyarország és kereszténység 56-ban	6,—
Rozanich István: A másik partról (versek) fűzve	12,—
Tollas Tibor: Évgűrük (versek) vássonkötésben	15,—
Tollas Tibor verses magnokazettája	15,—
Dálnoki Veress: Magyarország honvédelme a II. világháborúban (3 kötet) vásson 90,—	
Megrendelhető a könyv árának beküldésé- vel: Nemzetör, 8 München 50. Ferchenbach- str. 88. címen.	

MAGYAR HENTESÁRÚI

VIKTOR PÁL

Lerchenstr. 29 - 7063. Welzheim
Telefon 0 71 82 / 67 36

1 kg. Kolbász magyar módra füstölt	16,—
1 kg. Kolbász friss magyar módra	15,—
1 kg. Debreceni vékony bélben	16,—
1 kg. Disznósajt, Baranyai ízék után	10,—
1 kg. Disznósajt, füstölt, magyar m.	12,—
1 kg. Balkán májas füstölt	12,—
1 kg. Balkán véres-májas, füstölt	10,—
1 kg. Májas vagy véres hurka sütni való magyar módra	12,—
1 kg. Fokhagymás vadász, m. módra	16,—
1 kg. Fokhagymás Tokaszalonna	12,—
1 kg. Angolszalonna. Baranyai mód.	20,—
1 kg. Hasaszalonna, füstölt,	12,—
1 kg. Fehér hátszalonna, 5-8 cm. magas	12,—
1 kg. Finom magyar hátsó-sonka füstölt, Baranyai ízű	20,—
1 kg. Császár-szalonna, füstölt	20,—
1 kg. Füstölt-oldalas, Baranyai m.	12,—
Tévedések elkerülése végett, közlöm, hogy minden árút Welzheimben sajátkezüleg gyártunk. Szállítunk utánvétellel, bárhova — Kanada és az Amerikai területekre kérjük előre fizetni. Postcheckamt. Stuttgart 132-944-703	

" É L E T Ü N K "

bécsi melléklete - 1983 szeptember

Zarándoklat Fatimába október 12-18.

Újból felhívjuk Kedves Hívőink figyelmét, hogy erre a zarándoklatra helybiztosítás érdekében augusztus végéig lehet jelentkezni a Blaguss utazási irodában, 1040 Wiedner-Hauptstr.15-17 Frl. Hansl-nál. Telefon: 65 16 81, a jelentkezés 2.000.- Schilling befizetésével érvényes. Az összköltség: 11.780.- Schilling. Részletes program a Blaguss utazási irodában, vagy a lelkeszségen (Stephansplatz 5/3/2) kapható.

Zarándoklat Mariazellbe szeptember 17-18.

Miután a Szentatyánknak Mariazell-i látogatására csak az egyházi személyek kaptak meghívást, nagyon indokolt, hogy az országos magyar zarándoklatot szeptember 17-18-án rendezzük. Bécsből sz autóbusz 17-én 9.30 órakor indul a Kapuzinerkirchetől (I.,Gluckgasse 4.). Az autóbusz-költség 160.- Schilling. Szállásunk a Gasthof Höhnben lesz, Wiener Neustädterstrasse 6. Jelentkezési határidő: szeptember 4.

IME. A rózsafüzéres engesztelő imaóránk október 6-án a Singerstrasseban 18.30 órakor kezdődik.(A szeptemberi imaóránk a Katholikentagra való tekintettel elmarad.

Német nyelvtanfolyam.

Az egyházközségtől rendezett ingyenes nyelvtanfolyam szeptember 16-án kezdődik. Kezdek részére 17 órakor a haladók részére 18.30-kor.

Ausländersonntag szeptember 25.Donaustadtban.

Részletes programot csak istentiszteletek alkalmával tudunk közölni.

M a g y a r s z e n t m i s é k v a s á r s ü n n e p n a p :

I. Singerstr. 7.	P.Dr.Radnai Tibor	11 h
IX. Pazmaneum, szombaton	Prälat Valentiny Géza	18.30 h
XI. Kaiserebersdorf	főt. Takács Sándor SJ	11 h
Traiskirchen, tábor	P. Szollár Lajos	9.30 h

M a g y a r g y ó n t a t á s

Minden magyar istentisztelet előtt; továbbá

a Kapuzinerkircheben (I.,Neuermarkt) 7-8-ig naponta és pénteken
14.30 h- 18.30 h-ig. P.Dr.Radnai Tibor.

.....
Für den Inhalt verantwortlich:P.Dr.Tibor Radnai,lolo Wien, Stephanspl.5.

A Katholikentag és a pápai látogatás rendezvényeinek
vázlatos áttekintése. 1983 szeptember 9-13-ig.

- Szeptember 9. péntek megnyitás a Stephansplatzon kb. 16-21 h-ig.
- Szeptember 10. szombat 11 órakor a magyar hívek ige-istentisztelete a Singerstrassei magyar templomban, Wien I., Singerstr.7. Gyónási lehetőség, tájékoztatás.
Szombat délután a Heldenplatzon 16 órakor érkezik a Szentatya s résztvesz az Europavesperáson. Mi magyarok testületileg zászlókkal vonulunk oda. Gyülekezés 14.45-kor a Goethe szobornál.
Késő délután találkozás az ifjúsággal a Stadionban kb. 16 órától. A Szentatya odaérkezik 21 órakor.
- Szeptember 11. vasárnap a Katholikentag főrendezvénye a Donauparkban, a szenzmise 11 órakor kezdődik.
(Este 18 órakor csendes magyar szentmise a Singerstr.7-ben.)
- Szeptember 12. hétfő - a Szentatya találkozása számos kisebb csoporttal. 8.30-kor a Stephansdomban pápai szentmise az egyházmegye világi alkalmazottai részére, - Délután 16.30-kor az Am Hof téren a Szentatya a vendégmunkásokkal találkozik stb.
- Szeptember 13. kedd a Szentatya Mariazellben találkozik a papsággal és szerzetesekkel 10.30 h-kor - 13.30 h-ig. A Szentatya 16 órakor hagyja el Bécsset.

Hasznos tudnivalók:

Részletes tájékoztató (Katholikentag 1983) a Pastoralamt V.emeletén, közvetlen a lift mellett 25.- Schillingért kapható, Wien I., Stephanspl. 6. A Katholikentagra külön villamosjegyet adtak ki, mely érvényes szept.9-11-ig a város minden közjárművére. Ára: 10.- Schilling, ugyancsak kapható a Pastoralamtban.

Könnyen hordozható ülőszerkezet megvásárolható: Stephansplatz 6-ban, az udvarban: Informationszentrum (I.Z.) ára 30.- Schilling.

A nagy rendezvények színhelyére csak az Ö.K.T. jelzésű autóbuszokon lehet közlekedni. Szabad tereken ernyőt használni tilos.

A rendezvények színhelye közelében parkolni tilos.

Privát érdeklődésre lo-én, szombaton az istentisztelet után van lehetőség.

K a t h o l i k e n t a g - A Szentatya bécsi látogatása.

1983 szeptember 9-13-ig.

Az ausztriai katolikus egyház Bécs felszabadításának 300. évfordulójára rendez újból katolikus nagygyűlést, mely alkalommal a Szentatya látogatásával megtiszteli Bécs városát.

A részletes végérvényes program még nem jelent meg. A Katholikentag jellegét kifejező főprogrampontok:

Szeptember 9.péntek délután megnyitás Bécs Zentrumában.

- " 10.szombat 15 h-kor a Heldenplatzon, Europavesperás
- " 16 h-kor érkezik ide a Szentatya - a Stadionban)
- " 10. " 21-22.30 a Szentatya találkozása az ifjúsággal
- " 11.vasárnap 11 h kezdettel az ünnepi szentmise és a pápai szózat a Donauparkban. Ez a Katholikentag központi főrendezvénye.
- " 12.hétfő 8.30 h-kor a Szentatya a Stephansdomban celebrál szentmisét, az Egyház civil alkalmazottjaival. (Laienapostolat).
- " 12. " 18.30 h-kor az Am Hof téren a dolgozók és vendégmunkások köszöntik a Szentatyát.
- " 12. " 20 h-kor a Szentatya a Schwarzenberger Palais kertjében találkozik lengyel honfitársaival.
- " 13.kedden a Szentatya Mariazellbe zarándokol, ahol a pappal és szerzetesekkel tart közös istentiszteletet.

Ezzel a Szentatya ausztriai látogatása lezárul.

Az eredeti terv szerint szept.12-én a vendégmunkásokkal való találkozás keretében szerepelt volna a bécsi énekkarunk és táncscsoportunk. Sajnos ezt a már elfogadott tervet az ápr.30.-i Salzburg-i értekezleten a rendezőbizottság elejtette. Hasonlóképpen azt a tervünket is, hogy Mindszenty sirjánál magyar diszörség álljon, amikor a Szentatya a sirt meglátogatja.

Szállásbiztosítás a Katholikentagra:

- a) az ausztriai vidéki magyar hivek iparkodjanak a saját plébániájukhoz csatlakozni.
- b) külföldi hivek szállásigényüket jelentsék be írásban a rendezőbizottságnál:Erzbischöfliches Quartierbüro:A-lolo Wien,
Wollzeile 2/V/37.
- c) bécsi hiveinket ezuton is szeretettel felkérjük, hogy vidéki, vagy külföldi magyar látogatók részére kínáljanak fel szállást, ha ez módjukban áll a Katholikentag napjaira, (szept.9-13). A lakáscimeket a lelkeszi hivatal veszi át:A-lolo Wien, Stephansplatz 5/3/2. Telefon: 0222/52 00 222.

A Katholikentagon résztvenni hitünk megvallását és lelki örömet jelent. A Szentatya élő szavát Bécsben hallani, őt személyesen köszönhetni sokunknak régi vágya és felejtethetetlen emléke lesz. Egyházunk mindnyájunkat meghív erre a rendkívüli jelentőségű ünnepre.

Z a r á n d o k l a t F a t i m á b a

1983 október 12-18-ig.

Az 1982. őszi európai lelkipásztori konferencia határozata értelmében európai magyar zarándoklatot tervezünk Fatimába, a Szűzanya megjelenésének (1917) helyére. Indokolás: az idén van 900. évfordulója Szent István, Imre herceg és László király szenttéavatásának.

A bécsi repülős tervet a BLAGUSS Reisebüro bonyolítja le:
A-1040 Wien, Wiedner-Hauptstrasse 15, telefon: 65 11 03. Jelentkezési határidő: augusztus 31. Előleg 2.000.- Schilling. Összköltség: 11.780.- S. Érdeklődni, jelentkezni és fizetni a fenti Reisebüronál (Frau Ursula Hansl) lehet.

Program: indulás szerdán, október 12-én 9.05 h Schwechatból - Lissabonba. Onnan autóbusszon Fatimába. Este szentmise és fáklyás körmenet.

Október 13. csütörtök délelőtt nagy ünnepi istentisztelet a főtemplomban, d.u. keresztúti ájtatosság a magyar kálvárián.

- " 14. péntek szabadnap, kirándulás Coimbra, vagy Tomarba.
- " 15. szombat autóbusszon vissza Lissabonba, Batalha, Alcobaca és Nazaré útbacjtásával.
- " 16. vasárnap délelőtt városnézés autóbusszon, d.u. szentmise Pádúai Szent Antal születési helyén.
- " 17. hétfő délelőtt kirándulás, d.u. szabad.
- " 18. kedd visszaindulás a reptérről, Frankfurtot érintve, Wienbe 18.05 h-kor érkezünk.

Ez a fatimai zarándoklat egyuttal nagy magyar találkozó is. Használjuk fel a 900. évfordulót engesztelő zarándoklásra, hogy a Szűzanya közbenjárását és oltalmát kiérdemeljük Egyházunkra, népünkre és nemkevésbé egyéni gondjainkra is. A kellő időben való jelentkezéssel megkönnyítjük a rendezés sikerét.

.....

A fenti közlésekkel a közóhajnak tesztek eleget.

A fatimai zarándoklatra a jelentkezőknek szivesen küld a BLAGUSS-Reisebüro részletes tájékoztatót.

A Katholikentag végleges programja júniusban jelenik meg:
Österreichischer Katholikentag, 1010 Wien, Spiegelgasse 3.

Telefon: 0222/53 25 61/663